

Inspraakbundel

**Zienswijzen op Concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau
'Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	8
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	9
Zienswijze 202500615 tot en met 202500965	10

Woord vooraf

Van vrijdag 28 maart tot en met donderdag 15 mei 2025 lag de concept-aanvulling op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor een nieuwe 380 kV- Hoogspanningsverbinding tussen Diemen, Lelystad en Ens. In de concept-aanvulling op de NRD wordt voorgesteld een nieuw tracédeel te onderzoeken tussen de Ketelbrug en hoogspanningsstation Ens in de gemeente Noordoostpolder. Een ieder kon hierop reageren.

Wat gaat er gebeuren?

Er wordt een nieuwe hoogspanningsverbinding aangelegd. In Diemen en Ens wordt de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding naar verwachting aangesloten op de bestaande 380 kV-hoogspanningsstations. In Lelystad is voor de aansluiting op het bestaande 380-/150 kV-hoogspanningsstation een nieuwe stationslocatie nodig. Om de uitbouw van het regionale elektriciteitsnetwerk te faciliteren wordt ook een nieuw 380-/150kV-hoogspanningsstation tussen Almere en Zeewolde gebouwd. Voor het project worden de mogelijke gevolgen van het project op het milieu onderzocht, zodat dit kan worden meegenomen in de besluitvorming. De resultaten van de milieuonderzoeken komen samen in het milieueffectrapport (MER).

Waarom is dit project nodig?

TenneT heeft, in het kader van haar investeringsplannen, berekend dat de huidige transportcapaciteit van de 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens na 2030 onvoldoende is. De capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland moet worden uitgebreid om de leveringszekerheid te kunnen garanderen. Nieuwe hoogspanningsstations en -verbindingen zorgen voor meer transportcapaciteit en creëren lokaal meer ruimte om nieuwe aansluitingen van particulieren en bedrijven op het elektriciteitsnet mogelijk te maken.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat het tracé wordt vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast. Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister van KGG coördineert deze procedure.

Wat is de concept-aanvulling op de NRD?

De NRD is het onderzoeksplan voor het opstellen van het MER. Hierin staat welke milieueffecten het projectteam onderzoekt, hoe men dat wil doen en tot in welk detail. Zo krijgt het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over energieprojecten. Op 15 februari 2024 is de NRD vastgesteld.

Hierna is een concept Milieueffectrapport (MER) en een concept Integrale effectenanalyse (IEA) opgesteld. De verschillende tracé-alternatieven (mogelijke routes) en locaties voor de hoogspanningsstations zijn beoordeeld op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en kosten. Op basis hiervan is aangegeven welke alternatieven naar verwachting haalbaar zijn en welke niet.

Uit de concept MER en IEA blijkt dat het zeer onzeker is of het mogelijk is om met één van de onderzochte tracé-alternatieven hoogspanningsstation Ens te bereiken. Daarom wordt voorgesteld om een nieuw tracé-alternatief door de Noordoostpolder te onderzoeken en te beoordelen. Dit nieuwe alternatief wordt beschreven in de concept-aanvulling.

Inloopbijeenkomsten

Er waren twee inloopbijeenkomsten die het Ministerie van KGG samen met TenneT organiseerde. Tijdens de inloopbijeenkomsten konden aanwezigen informatie ophalen en vragen stellen over de procedure en de inhoud van het project. De bijeenkomsten waren op:

- Maandag 14 april '25 in Restaurant Museum Schokland aan de Middelbuurt 3, 8319 AB in Schokland
- Dinsdag 15 april '25 in Grandcafe 't Voorhuys aan De Deel 20, 8302 EK in Emmeloord

Zienswijzen

Op de concept-aanvulling op de NRD zijn binnen de reactietermijn in totaal 31 zienswijzen binnengekomen waarvan 1 eensluidend. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.rvo.nl/diemen-ens.

Wat gebeurt er hierna?

De concept-aanvulling op de NRD is ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve aanvulling op de NRD. Op basis van die notitie worden (een nieuwe versie van) het MER en de IEA opgesteld. Het MER en de IEA vormen de onderbouwing voor de voorkeursbeslissing. Het MER en de IEA komen, samen met het ontwerp van de voorkeursbeslissing, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/diemen-ens en www.tennet.eu/diemen-ens. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Kennisgeving Concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens, Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Van vrijdag 28 maart tot en met donderdag 15 mei 2025 ligt de Concept-aanvulling op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor een nieuwe 380 kV- Hoogspanningsverbinding tussen Diemen, Lelystad en Ens. In de Concept-aanvulling op de NRD wordt voorgesteld een nieuw tracédeel te onderzoeken tussen de Ketelbrug en hoogspanningsstation Ens in de gemeente Noord-oostpolder.

Iedereen kan op de Concept-aanvulling reageren door het indienen van een zienswijze binnen de boven genoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

Er wordt een nieuwe hoogspanningsverbinding aangelegd. In Diemen en Ens wordt de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding naar verwachting aangesloten op de bestaande 380 kV-hoogspanningsstations. In Lelystad is voor de aansluiting op het bestaande 380-/150 kV-hoogspanningsstation een nieuwe stationslocatie nodig. Om de uitbouw van het regionale elektriciteitsnetwerk te faciliteren wordt ook een nieuw 380-/150kV-hoogspanningsstation tussen Almere en Zeewolde gebouwd. Voor het project worden de mogelijke gevolgen van het project op het milieu onderzocht, zodat dit kan worden meegenomen in de besluitvorming. De resultaten van de milieuonderzoeken komen samen in het milieueffectrapport (MER).

Waarom is dit project nodig?

TenneT heeft, in het kader van haar investeringsplannen, berekend dat de huidige transportcapaciteit van de 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens na 2030 onvoldoende is. De komende jaren moeten bestaande hoogspanningsverbindingen worden onderhouden en opgewaardeerd. Daarnaast moet de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland worden uitgebreid om de leveringszekerheid te kunnen garanderen. Nieuwe hoogspanningsstations en -verbindingen zorgen voor meer transportcapaciteit en creëren lokaal meer ruimte om nieuwe aansluitingen van particulieren en bedrijven op het elektriciteitsnet mogelijk te maken.

Welke procedure wordt gevolgd?

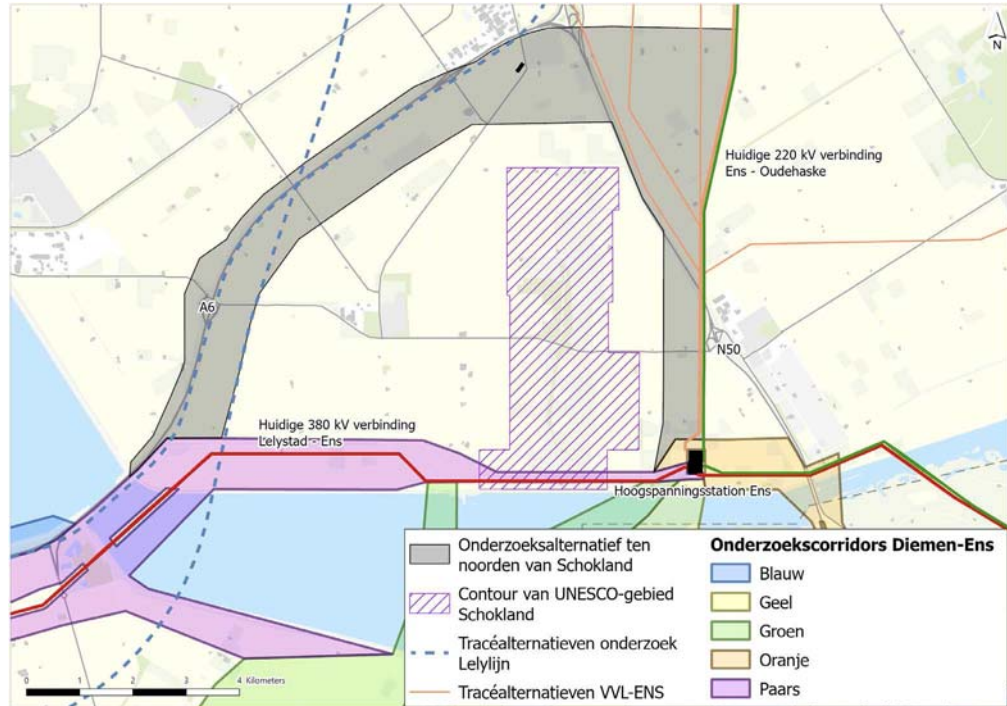
Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat het tracé wordt vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast. Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister van KGG coördineert deze procedure.

Wat is de Concept-aanvulling op de NRD?

De NRD is het onderzoeksplan voor het opstellen van het MER. Hierin staat welke milieueffecten het projectteam onderzoekt, hoe men dat wil doen en tot in welk detail. Zo krijgt het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over energieprojecten. Op 15 februari 2024 is de NRD vastgesteld.

Hierna is een concept Milieueffectrapport (MER) en een concept Integrale effectenanalyse (IEA) uitgevoerd. De verschillende tracé-alternatieven (mogelijke routes) en locaties voor de hoogspanningsstations zijn beoordeeld op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en kosten. Op basis hiervan is aangegeven welke alternatieven naar verwachting haalbaar zijn en welke niet.

Uit de concept MER en IEA blijkt dat het zeer onzeker is of het mogelijk is om met één van de onderzochte tracé-alternatieven hoogspanningsstation Ens te bereiken. Daarom wordt voorgesteld om een nieuw tracé-alternatief door de Noordoostpolder te onderzoeken en te beoordelen. Dit nieuwe alternatief wordt beschreven in de Concept-aanvulling.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 28 maart tot en met donderdag 15 mei 2025 reageren op de Concept-aanvulling op de NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/diemen-ens.

U kunt op drie manieren reageren:

- Bij voorkeur digitaal: via www.rvo.nl/diemen-ens
- Per post:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – Concept-aanvulling NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
- Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomsten een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Inloopbijeenkomsten

U bent welkom bij de inloopbijeenkomsten die het Ministerie van KGG organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen plenaire presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 16.00 en 20.00 uur.

De bijeenkomsten zijn op:

- Maandag 14 april '25 in Restaurant Museum Schokland aan de Middelbuurt 3, 8319 AB in Schokland
- Dinsdag 15 april '25 in Grandcafe 't Voorhuys aan De Deel 20, 8302 EK in Emmeloord

Wat gebeurt er hierna?

De Concept-aanvulling op de NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve aanvulling op de NRD. Op basis van die notitie worden het MER en de IEA opgesteld. Het MER en de IEA vormen de onderbouwing voor de voorkeursbeslissing. Het MER en de IEA komen, samen met het ontwerp van de voorkeursbeslissing, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Heeft u hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom is reageren op verschillende manieren mogelijk, namelijk digitaal, schriftelijk, telefonisch en op locatie. Op locatie is mogelijk tijdens de inloopbijeenkomsten of tijdens de openingstijden van Informatiepunten Digitale Overheid. Tijdens inloopbijeenkomsten kunt u vragen stellen aan de organisatie van het project en kunt u met behulp van notulisten reageren. De informatiepunten bevinden zich in bibliotheken. Bij de informatiepunten begeleiden medewerkers u via de computer met het inzien van documenten. Voor meer informatie hierover kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/diemen-ensen www.tennet.eu/diemen-ens. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op Concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202500615	202500615
202500812	202500812
202500817	202500817
202500818	202500818
202500819	202500819
202500820	202500820
202500821	202500821
202500822	202500822
202500823	202500823
202500824	202500824
202500831	202500831
202500832	202500832
202500843	202500843
202500865	202500865
202500866	202500866
202500869	202500869
202500878	202500878
202500884	202500884
202500888	202500888
202500892	202500869 (eensluidend)
202500895	202500895
202500897	202500897
202500913	202500913
202500914	202500914
202500942	202500942
202500950	202500950
202500953	202500953
202500955	202500955
202500958	202500958
202500961	202500961
202500965	202500965

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op Concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Hoogspanningsverbinding 380kV Diemen, Lelystad en Ens'

Zienswijzenummer	Organisatie
202500869	Geluk Landbouw B.V., NAGELE
202500942	Gemeente Dronten, College van Burgemeester en Wethouders, DRONTEN
202500955	Gemeente Lelystad, College van Burgemeester en Wethouders, LEMMER
202500953	Gemeente Noordoostpolder, College van Burgemeester en Wethouders, EMMELOORD
202500895	LTO Noord, ZWOLLE
202500897	Waterman Onions B.V., EMMELOORD

Zienswijze 202500615 tot en met 202500965

Verzonden: 3/31/2025 1:11:03 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Indien er gekozen wordt voor een extra transformatorstation is het niet noodzakelijk deze bij Emmeloord te situeren. En dan een verbinding naar Ens te leggen. Mogelijkheid is ook om dit dichterbij de Ketelbrug te doen en dan het bestaande tracé te gebruiken voor de koppeling met het station in Ens en vervolgens vanaf dit punt de 380 KV naar Oudehaske ten oosten van Emmeloord langs te trekken in een rechte lijn naar Oudehaske. Bij deze lijn wel rekening houdende met het verkavelingspatroon van Noordoostpolder.

Een verbinding langs de A6 richting Emmeloord en dan weer langs de N50 naar Ens en vanaf Ens weer richting Oudehaske geeft wel een rommelig beeld in het landschap.

Verzonden: 4/13/2025 12:15:51 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Ik vind het volstrekt onlogisch dat er onderzocht wordt of er masten tot Emmeloord geplaatst worden en dan weer terug naar Ens. De masten zijn een aanslag op het open karakter van de polder en belemmeren verdere mogelijke ontwikkelingen in het gebied. Er wordt op deze manier nog weer een blokkade opgeworpen om in de toekomst de lelylijn te kunnen realiseren. De masten zijn noodzakelijk maar foei lelijk. Laten we alstublieft de kortste route nemen rechtstreeks naar Ens en daar maatwerk voor ontwikkelen. Het zou van de zotte zijn om 30 km extra lijn aan te leggen omdat we niet langs het ketelmeer en/of schokland kunnen bouwen.

Verzonden: 4/15/2025 9:32:30 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Ik wil dat het tracé op 300 tot 400 meter van mijn perceel zo dicht mogelijk komt te liggen langs de N50 (mijn perceel ligt op [REDACTED] meter van de N50).

Verzonden: 4/15/2025 9:34:37 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Ik zie dat het te onderzoeken tracé langs mijn perceel loopt. Ik wil dat het tracé zo ver mogelijk van mijn woning wordt aangelegd en zo dicht mogelijk bij de N50 of aan de overzijde van de N50. Gezien de mogelijkheid van mogelijke magnetische straling en de gezondheid van mijn kinderen pleit ik voor aanleg zover mogelijk van mijn perceel. Een van mijn kinderen heeft namelijk hartproblemen.

Verzonden: 4/15/2025 9:35:28 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: Mijn echtgenoot [REDACTED]

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Ik heb kennis genomen van de gewijzigde cNRD voor de hoogspanningsverbinding van Lelystad naar Ens. De nieuwe variant komt dicht langs onze woning in aanbouw. Ik maak mij zorgen over de consequenties van het magneetveld van deze verbinding. Met name voor ons gezin, wij verblijven 24 uur per dag in de buurt van de hoogspanningsverbinding. Deze hoogspanningsverbinding kan leiden tot gezondheidsschade.

In [REDACTED] zijn wij als familie in [REDACTED] komen wonen, op de plek waar wij nu onze nieuwe woning wordt gebouwd. Voor het algemeen belang hebben wij al veel plannen moeten 'slikken'. Ik noem in het bijzonder de windturbines in onze omgeving, de snelweg A6 en de mogelijke realisatie van de Lelylijn spoorwegverbinding. Onze familie boert al jarenlang op deze plek.

Wij maken ons ook zorgen over de toenemende horizonvervuiling. Ons nieuwe huis is zodanig gesitueerd dat wij vrij uitzicht hebben. Nu vernemen wij de plannen voor de nieuwe hoogspanningsverbinding, die vol in ons zicht zal komen te staan.

Ik verwacht daardoor waardevermindering van onze woning. Als de hoogspanningsverbinding er volgens het nu bekende plan komt, zal ik een planschadevergoeding indienen.

Ik geef nog een suggestie mee voor de toekomst.

Er zijn nog andere mogelijkheden om de stroom te transporteren. Als er een kerncentrale in Groningen wordt geplaatst, kan de stroom van daaruit dieper het land in worden getransporteerd. Dan hoeft het niet door de Noordoostpolder.

Verzonden: 4/15/2025 9:36:33 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Als het voorgesteld tracé om Schokland heen zou worden uitgevoerd, dan worden de mogelijkheden van het traject Vierverlaten – Ens door de Noord-Oostpolder en de varianten hiervan ernstig beperkt. Ik ben daarom tegenstander van deze voorgestelde variant. Wat mij betreft loopt het tracé dan rechtstreeks van Lelystad naar Ens over de groene route en leg een eilandje naast IJsselOog aan in het IJsselmeer. Bovendien beïnvloedt het nieuwe tracé de verdere ontwikkeling en het natuurschoon van de Noord-Oostpolder.

Mocht dit tracé gekozen worden, dan wil ik dat er één besluit over het hele tracé van Diemen naar Vierverlaten en in één keer wordt genomen.

Verzonden: 4/15/2025 9:38:41 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

De paarse route richting Ens is plusminus 10 kilometer en kost bijvoorbeeld € 10 miljoen en het alternatieve tracé is plusminus 20 kilometer en kost bijvoorbeeld € 20 miljoen. Het paarse tracé is verreweg het goedkoopste.

Als het tracé naast de bestaande leiding wordt aangelegd heeft dit het minste effect op het milieu, de vogeltrek.

Het paarse tracé is het maatschappelijk minst belastende tracé, omdat het a. het meeste van bewoning af ligt en b. veel minder maatschappelijke onrust geeft.

Verzonden: 4/15/2025 9:40:02 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: Mijn echtgenote [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Wij zien liever geen hoogspanningsmasten en -verbindingen over onze percelen. Het gaat over de percelen [REDACTED] en [REDACTED] aan de [REDACTED]. De nieuwe corridor waarbinnen de verbinding zal gaan lopen, komt over onze percelen. Er zullen masten op onze grond geplaatst worden. Hierdoor lijden wij landbouwschade en waardeverlies van onze gronden. Ik werk met landbouwvoertuigen die via GPS worden aangestuurd. De hoogspanningsverbindingen verstoren de GPS signalen, waardoor onze apparatuur niet meer werkt zoals het is bedoeld.

Bovendien verwachten wij gezondheidsschade als gevolg van het magneetveld van de verbinding.

Verzonden: 4/15/2025 9:43:27 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Ik ben een bezorgde burger en dien als zodanig deze zienswijze in.

Tijdens de informatiebijeenkomst heb ik gezien dat de nieuwe hoogspanningsverbinding dicht bij of over mijn woning gaat lopen.

Ik heb begrepen dat het nodig is om een bepaalde afstand tot woningen aan te houden. Omdat er ander sprake is van gezondheidsschade. Als het zover is dat de verbinding over of te dichtbij mijn woning komt, ben ik benieuwd naar de compensatieregeling. In de aanloop hiervan – het duurt allemaal lang – zal mijn woning in waarde dalen. Ik zal mij dan moeten beroepen op planschade en tegemoetkoming in de kosten voor mijn toekomst.

Als leek ben je overgeleverd aan instanties die mijn situatie niet kunnen inschatten. Het leven gaat verder.

Daar waar ik woon, lopen zoveel projecten:

- Treinverbinding
- Militair oefenterrein met laagvliegende helikopters
- Plofterrein voor munitie
- Vliegveld Lelystad (laagvliegende vliegtuigen)
- Hoogspanningsverbinding

Ik vraag mij af waar de samenhang wordt bewaakt? Het bestemmingsplan is landelijk, maar als ik naar dit plan voor de hoogspanningsverbinding kijk, lijkt het daar niet op. Wie doet dit, projecten lopen parallel en instanties verwijzen naar elkaar. We worden van het kastje naar de muur gestuurd. Het kan een storm in een glas water zijn, maar net zo goed kan het serieus zijn. De gemeente neemt bezorgde burgers zoals ik niet mee in de processen en doet niets voor haar inwoners waar het gaat om deze grootschalige projecten.

Verzonden: 4/15/2025 9:47:13 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: Mijn broer en medeondernemer [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Wij hebben kennis genomen van de plannen voor de nieuwe hoogspanningsverbinding Diemen – Lelystad – Ens.

Bij voorkeur willen wij dat de verbinding door het Ketelmeer wordt gelegd in plaats van over het land. Ik heb begrepen dat dit niet mogelijk is vanwege de aanwezigheid van vogels. Wij krijgen de indruk dat vogels boven mensen worden gesteld. Wij werken op het land waar de nieuwe verbinding overheen gaat. Omdat wij eronder werken, kan dit leiden tot gezondheidsschade. Plaatsing van hoogspanningsmasten op mijn percelen, leidt tot schade en overlast, omdat we met onze machines om de masten heen moeten. Precisielandbouw wordt bijna onmogelijk op een akker waar hoogspanningsmasten staan.

Onze woning en opstallen en de gronden worden minder waard door plaatsing van hoogspanningsmasten.

Bovendien lijkt het erop dat vogels op het water belangrijker zijn dan vogels op het land.

Verzonden: 4/15/2025 9:28:55 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: Vers uit de NOP MTS

Uw zienswijze/reactie:

Mijn perceel is gelegen aan de afslag [REDACTED] bij de [REDACTED]. Ik bezit langs [REDACTED] twee kavels [REDACTED] en [REDACTED]. Vlakbij loopt er al een hoogspanningsverbinding over mijn perceel [REDACTED]. Het onderzochte tracé is naar mijn mening een lange omweg die veel agrarische grond raakt. Mijn perceel is 1.000m groot en de afstand tussen hoogspanningsmasten is 400m; dat betekent dat ik twee masten op mijn perceel krijg. Er wordt nu ook al een derde hoogspanningskabel over mijn perceel aangelegd, waardoor het totaal kan uitkomen op drie verbindingen. Dit is wat mij betreft teveel van het goede.

Wat betreft de verbinding tussen Flevoland en de Noord-Oostpolder gaat mijn voorkeur uit naar een verbinding onder water van het Keteldiep in plaats van over land.

Ook de onderlinge relatie tussen de spoorlijn en de hoogspanningsverbinding is belangrijk. Naar mijn mening is de spoorlijn belangrijker voor de ontwikkeling van dit gebied, dat de hoogspanningsverbinding.

Tot slot wil ik kwijt dat het tijd wordt dat het belang van de mens bij dit soort projecten meer gewicht krijgt dan de natuur.

Verzonden: 4/16/2025 10:21:51 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: mijn echtgenoot [REDACTED]

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Wij hebben kennis genomen van het mogelijke tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Wat wij nu kunnen zien, is dat de verbinding over onze kavel heen gaat. Wij willen dat niet, omdat het magneetveld voor gezondheidsklachten (straling en geluid) kan zorgen. Het lijkt erop dat de dieren en Natura 2000 gebied zwaarder wegen dan de gezondheid en het belang van mensen. Wij willen dat het paarse tracé, de groene en de gele nader wordt onderzocht. Wij hebben begrepen dat de paarse variant eigenlijk al wordt uitgesloten omdat hier bezwaren zijn, vanwege het natuurgebied en werelderfgoed. Ik zou ook willen weten wat de reden is dat een hoogspanningsverbinding niet langs of over Unesco gebied mag gaan.

Bovenstaande opmerkingen zijn onze belangrijkste bezwaren.

Daarnaast vinden wij een hoogspanningsverbinding niet fraai in onze polder: de masten en de lijnen veroorzaken horizonvervuiling en zij ontsieren het landschap.

Tenslotte verwachten wij dat de waarde van ons onroerend goed zal dalen vanwege de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en lijnen.

Verzonden: 4/17/2025 1:08:15 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Goedemiddag, aangezien ik grond heb liggen aan de [REDACTED] tegen de [REDACTED] en [REDACTED] tegen het verdeel station van Tennet wil ik reageren op het voornemen om misschien het traject Diemen Ens te verleggen om Schokland heen dit lijkt mij een heel absurde onpraktische en dure oplossing om niet over de net aangelegde en gecreëerde natuur van Schokland en naast het bestaande traject wat er allang is te gaan . Dus ik wil u er op wijzen om efficiënt met onze belasting centen om te gaan en het traject gewoon over Schokland aan te leggen . Tot hier onze zienswijze dit met de vriendelijke groeten van de [REDACTED]

Verzonden: 4/24/2025 2:26:29 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: echtgenote [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Over de kavel loopt al een mast en er liggen ondergrondse leidingen van windmolenpark.

Dat er wel goed geluisterd wordt naar de bewoners .

Vorige ervaring was niet positief.

Hoog spanningsstation in Emmeloord goed idee.

Wat voor nadelen hebben de masten voor ons zelf straling , gps systeem ?

Ook al last gehad van veranderen weg n 50 .

Verzonden: 4/28/2025 1:09:31 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Graag willen we horen wat er gaat gebeuren en wat de consequenties zijn voor onze bedrijfsvoering.

104579722_10760413_Zienswijze_alternatief_tracé_hoogspanningsverbinding_380kV_.pdf

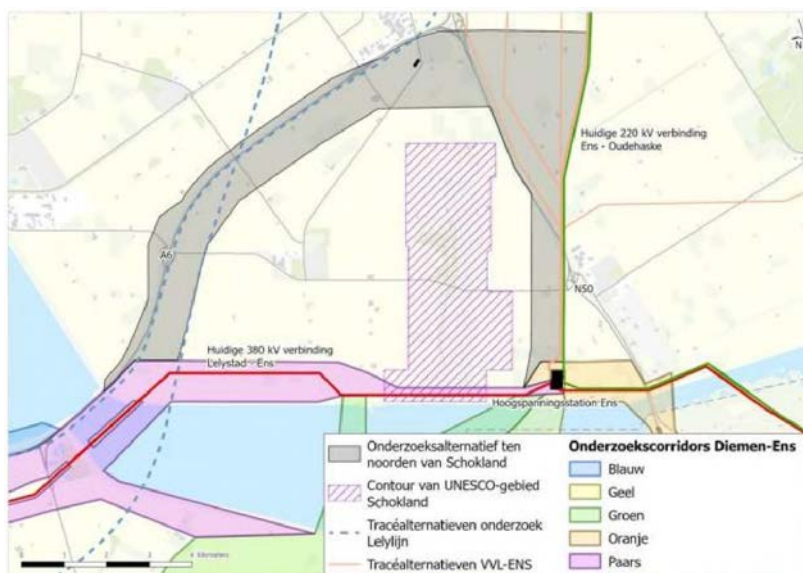
Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op 'Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau' 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens

Geachte heer/mevrouw,

LTO Noord afdeling Noordoostpolder OF () heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspannings-stations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook hebben we kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart ons ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft LTO Noord afdeling Noordoostpolder, als belangenbehartiger van de agrarische sector en onze leden in het bijzonder, dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aanzicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. **We** pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen **we** ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen **wij ons** hieraan conformeren.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. **Wij** verbazen ons er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeustracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen willen **we** met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Trots op de agrarische sector

Resumerend zijn **wij** van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Namens LTO Noord afdeling Noordoostpolder,

[Redacted signature]

Verzonden: 4/30/2025 11:47:22 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Mijn zienswijze stuur ik u in de bijlage.

104607688_10766820_[REDACTED]_Zienswijze_alternatief_tracé_hoogspanningsverbinding_380kV.pdf

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

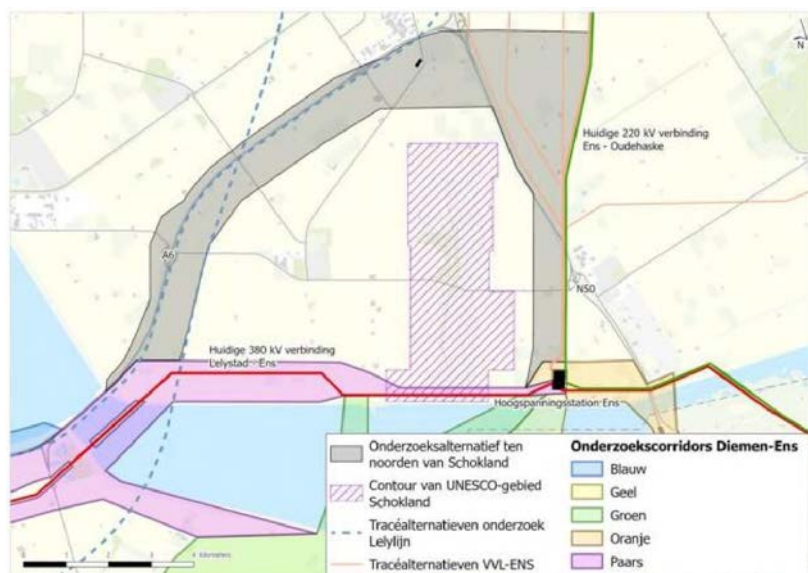
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op 'Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau' 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens

Geachte heer/mevrouw,

[REDACTED] heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspannings-stations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook heb ik kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart mij ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft mij dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aanzicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. Ik pleit er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen ik ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kan ik mij hieraan conformeren.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus de sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. Ik verbazen mij er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeurstracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen wil ik met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Trots op de agrarische sector

Resumerend ben ik van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Verzonden: 5/4/2025 7:54:22 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Hallo,

Mijns inziens, is de route om Schokland heen, pure verkwisting van gemeenschaps geld.

De route zuidelijk onder Schokland door, langs de lijn Lelystad-Ens geeft veel minder overlast, puur omdat de afstand korter is, en er minder mensen wonen.

Dit is gemeenschappelijk belang, dus stel de mensen die hier dan wel overlast van geen hebben ook ruimhartig schadeloos.

Dat de nieuwe verbinding niet Zuidelijk van Schokland mag komen omdat dit unesco gebied is, kan ik niet begrijpen.

De paar mensen die vreugde halen uit dingen uit de prehistorie, die misschien wel in de grond zitten, weegt volgens mij niet op tegen het woongenot van mensen die generatie op generatie hier wonen en werken.

Dat er ook nog Natura 2000 regels bij betrokken worden is m.i. helemaal droevig.

Op de dijk lopen is haast onmogelijk van alle ganzenstront, verder is daar volgens mij weinig te verliezen.

Dat Rijkswaterstaat nergens aan meewerkt omdat er oude munitie in het slibdepot ligt vindt ik een beetje raar.

Dit is ook overheid, en zouden ook in het algemeen belang mee moeten denken.

Verzonden: 5/6/2025 2:55:09 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Zie zienswijze in bijlage van [REDACTED]

104669814_10780173_Zienswijze_kV_380_6_mei_DGA.pdf

Van:

[REDACTED]

Aan:

Bureau energieprojecten

Inspreekpunt HSV 83 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op 'Concept Aanvulling op de notitie reikwijdte en detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens'.

[REDACTED]

6 mei 2025

Geachte heer mevrouw,

[REDACTED] heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept - NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspanningsstations Diemen en Ens, zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook hebben wij op ons akkerbouwbedrijf kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart ons ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé, met stevige impact op ons agrarisch bedrijf, een serieus alternatief lijkt te zijn. Deze aanvulling geeft [REDACTED] dan ook aanleiding om voor haar bedrijf een zienswijze in te dienen. De effecten op onze landbouwgronden zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten. Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgronden worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aangezicht van Noordoostpolder. Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouw gebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering op ons bedrijf.

Te denken valt onder andere aan:

1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 m;

- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel agrarisch drone gebruik bij en onder de hoogspanning verbinding van weerszijden 50 m (dit kan tevens door TenneT tot no fly zone uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 m;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanleg methode.

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs de zuidkant van Schokland. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen, blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor onze agrarische collega's en ondervinden wij als agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds lijnen geplaatst worden.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode, zodat negatieve effecten kunnen worden beperkt. Door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs de zuidkant van Schokland zijn beperkingen en beslaglegging vele malen kleiner. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken!

Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik. Veel nieuwe 150 kV hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen we ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding.

Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380KV hoogspanning verbinding op geen enkele wijze mogelijk is, dan zouden we daar graag een gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen wij ons hieraan conformeren.

De landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen en voedselproductie.

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus de landbouwsector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Pas op met onze voedselzekerheid in Nederland! Juist in de Nooroostpolder, die speciaal ingericht is voor landbouwkundiggebruik, dienen we zorgvuldig om te gaan met onttrekking van landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen en voedsel doelen gerealiseerd blijven.

Wij, als grondeigenaren binnen het nieuwe aangewezen tracé, zijn niet persoonlijk geïnformeerd. Alleen via algemene ongeadresseerde folders, zonder persoonlijke adressering en tenaamstelling.

Als grondeigenaar verwelkomen wij deze nieuwe hoogspanningsverbinding niet, omdat dit altijd overlast, extra arbeid en beperkingen geeft in onze bedrijfsvoering. Door niet actief in gesprek te gaan met ons als agrariër en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied over het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Indien het voorkeursalternatief wordt gekozen willen we met klem vragen ons als grond-eigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op onze percelen. Zo kan mogelijk met praktische aanpassingen op de plek waar een paal moet komen te staan, veel hinder, schade en zelfs ongelukken worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dichtbij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenst is.

Trots op de agrarische sector.

Samenvattend zijn wij van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar uitstekende agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral met ons als actieve agrariërs. Ga met ons als ondernemer in gesprek en neem ons mee met kennis en ervaring in het maken van de juiste keuze rondom de aanleg van deze hoogspanning verbinding.

Hoogachtend,

namens

Verzonden: 5/7/2025 8:50:46 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

[REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

Zie Bijlage

104690652_10781620_1.pdf

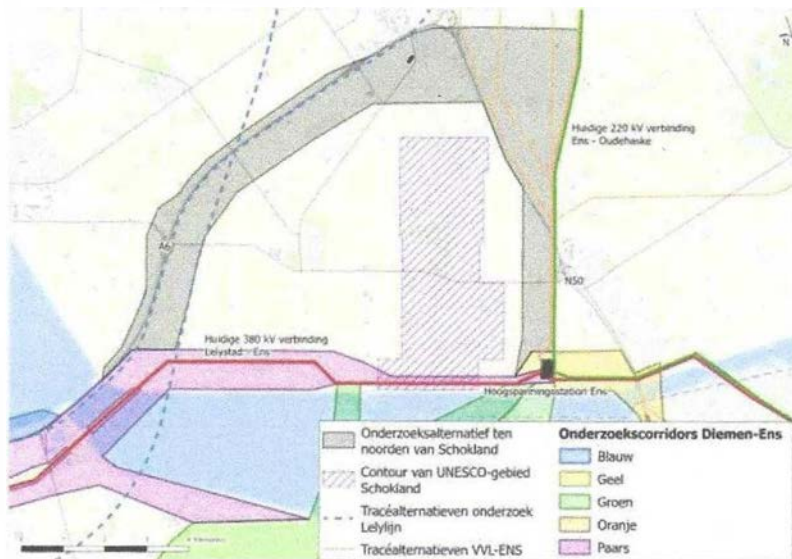
Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op 'Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau' 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens

Geachte heer/mevrouw,

heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspannings-stations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook hebben we kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart ons ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aangezicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

202500888

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen we ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen wij ons hieraan conformeren.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. Wij verbazen ons er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeurstracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen willen we met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet

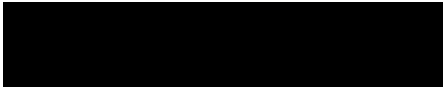
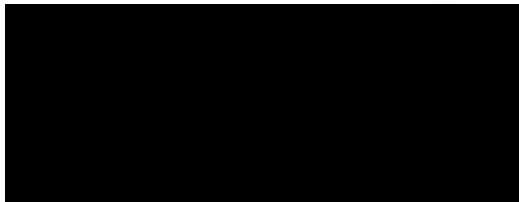
komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

202500888

Trots op de agrarische sector

Resumerend zijn wij van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Namens

7-5-2025

Verzonden: 5/8/2025 10:00:31 AM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 240

Postcode: 8000 AE

Woonplaats: Zwolle

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Ondernemersvereniging voor boeren en tuinders

(Mede) namens: LTO Noord en LTO Noord-afdeling Noordoostpolder

Organisatie: LTO Noord

Uw zienswijze/reactie:

Zie bijlage

104707639_10784390_023FL_AD_Bureau_Energieprojecten_-_zw_cnc_Aanvulling_NRD_380_kV-
hoogspanningsverbinding_Diemen-Ens_.pdf

De agrarische sector, die een belangrijke functie vervult in dit gebied, vindt het teleurstellend dat ze niet eerder is meegenomen bij de totstandkoming van dit alternatief. Er is zelfs geen paragraaf over de landbouw geschreven terwijl de landbouw juist sterk verbonden is met de kernwaarden van de gemeente Noordoostpolder, waaronder het beschermde aanzicht.

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten, maar de landbouweffecten zijn buiten beschouwing gelaten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in de Noordoostpolder loopt.

Mogelijk negatieve effecten op de bedrijfsvoering van agrariërs

Wij vragen ons af of de mogelijk negatieve effecten voldoende zijn meegenomen tijdens de aanwijzing van het nieuwe alternatieve voorkeurstacé. Te denken valt onder andere aan:

- Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter.
- Beperkingen die gaan gelden voor professioneel drone-gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden).
- Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter.
- GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen we ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien u van mening bent dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag een gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen willen we met klem vragen de grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Resumerend zijn wij van mening dat we in de provincie Flevoland trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Ontwikkelingen zijn onvermijdelijk maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met de ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Tot zo ver onze opmerkingen.

Wij zijn graag bereid onze reactie mondeling toe te lichten.

Hoogachtend

Verzonden: 5/8/2025 2:04:09 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: Belanghebbenden die wij in deze zienswijze vertegenwoordigen:

1. Aquarius Dutch Investment B.V. als vastgoedeigenaar van de locaties:
 - 1.1. Hannie Schaftweg 12 (huurder is Waterman Onions B.V.)
 - 1.2. [REDACTED]
 - 1.3. [REDACTED]
 - 1.4. [REDACTED]
 - 1.5. [REDACTED]
 - 1.6. [REDACTED]
 - 1.7. [REDACTED]
2. Waterman Onions B.V., als onderneming die gevestigd is op de locatie Hannie Schaftweg 12 en werkgever is van circa 120 eigen medewerkers.
3. Waterman Emmeloord Beheer B.V. als onderneming die gevestigd is op de locatie Hannie Schaftweg 12 en machines en installaties verhuurt aan Waterman Onions B.V.
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]

Organisatie: Waterman Onions B.V.

Uw zienswijze/reactie:

Zie zienswijze in bijlage.

104716478_10785289_Zienswijze_op_Verkenning_nieuwe_380_kV_Diemen-Ens_def_ingediend08052025.pdf

Zienswijze op Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Datum: 8 mei 2025

Door: [REDACTED]

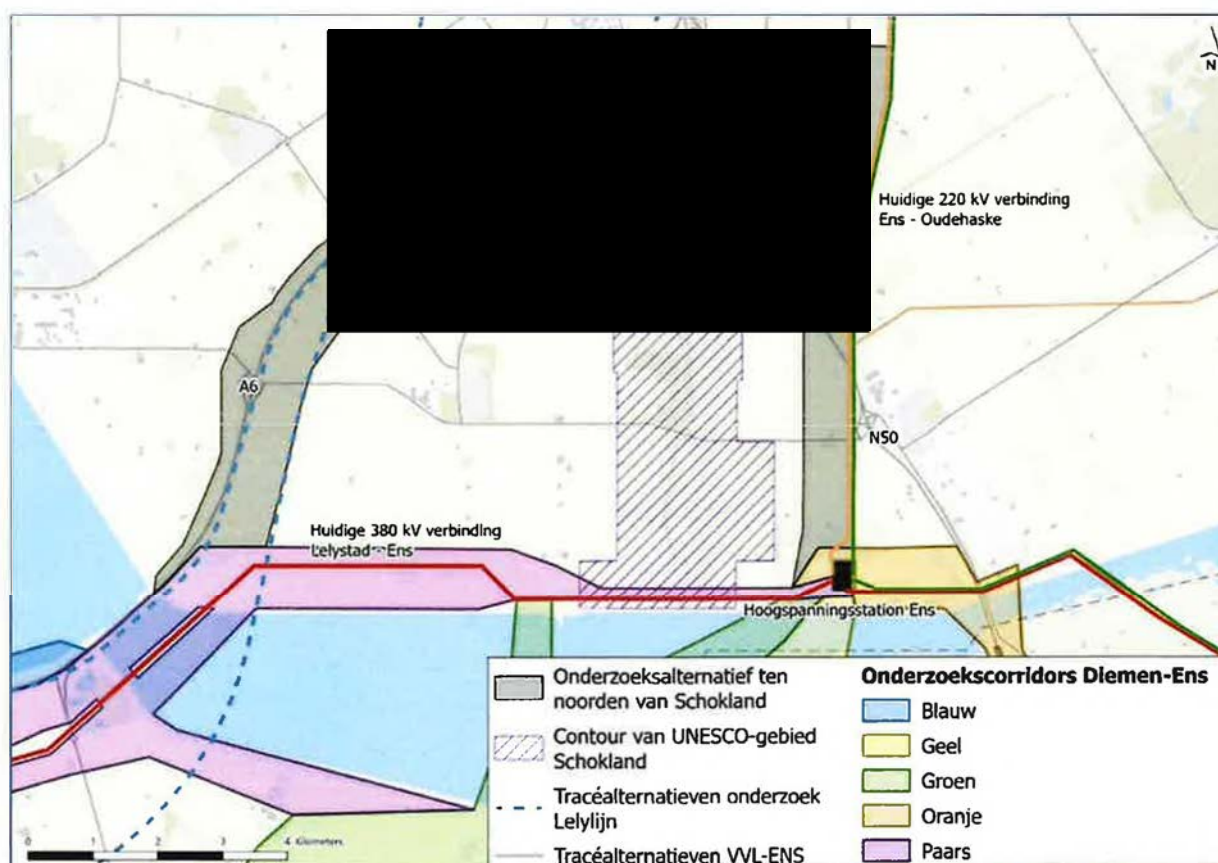
Namens: Waterman Onions B.V. en de onderstaande belanghebbenden (zie paragraaf 2)

1. Inleiding

De minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft op 28 maart 2025 voorgesteld om een extra route (onderzoeksalternatief) door de Noordoostpolder te onderzoeken voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens. Dit is te lezen in de Aanvulling op de NRD (het onderzoeksplan) die van 28 maart tot en met 15 mei 2025 ter inzage ligt.

De extra route die de minister wil onderzoeken loopt om Schokland (UNESCO werelderfgoed) heen: vanaf de Ketelbrug langs de A6 richting Emmeloord. Daarna langs de N50 naar beneden naar hoogspanningsstation Ens. Hieronder in het **grijs** de extra route die de minister wil laten onderzoeken. Onze bedrijfslocatie, evenals onze 5 woningen en boerderij, vallen in dit gebied. Op de onderstaand kaart heb ik een **rood vierkant** om onze locaties gezet. Het grijs gearceerde gebied is het gebeid waar de hoogspanningsverbinding (lees: 1 of 2 rijen masten van 54 meter) gerealiseerd als gekozen wordt voor de route 'Onderzoeksalternatief ten noorden van Schokland'.

Als belanghebbende(n) willen wij via deze weg meerdere zienswijzen indienen om onze belangen te behartigen. **De deadline is 15 mei 2025.**

Alle zienswijzen worden beoordeeld en betrokken bij de definitieve besluitvorming. De definitieve aanvulling op de NRD wordt naar verwachting binnen enkele maanden na 15 mei 2025 vastgesteld. Daarbij wordt aangegeven hoe met de zienswijzen rekening is gehouden.

2. Belanghebbenden die wij in deze zienswijze vertegenwoordigen:

1. Aquarius Dutch Investment B.V. als vastgoedeigenaar van de locaties:
 - 1.1. Hannie Schaftweg 12 (huurder is Waterman Onions B.V.)
 - 1.2. [REDACTED]
 - 1.3. [REDACTED]
 - 1.4. [REDACTED]
 - 1.5. [REDACTED]
 - 1.6. [REDACTED]
 - 1.7. [REDACTED]
2. Waterman Onions B.V., als onderneming die gevestigd is op de locatie Hannie Schaftweg 12 en werkgever is van circa 120 eigen medewerkers.
3. Waterman Emmeloord Beheer B.V. als onderneming die gevestigd is op de locatie Hannie Schaftweg 12 en machines en installaties verhuurt aan Waterman Onions B.V.
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]

3. Relevante basisinformatie:

- Rvo: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hsv-380-kv-diemen-lelystad-en-ens>
- Tennet: <https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/flevoland/diemen-ens>
- Brief van het Ministerie Klimaat en Groen Groei met kenmerk KGG / 97735735 en gedateerd op 25 maart 2025.

4. Informatiebijeenkomst 15 april 2025

Op 15 april 2025 heeft [REDACTED] namens de directie van Waterman Onions en bovenstaande belanghebbenden de informatiebijeenkomst bezocht die het ministerie van KGG samen met Tennet organiseerde. Daar heeft hij gesproken met de omgevingsmanager [REDACTED] van corridor Diemen-Ens. Hij adviseerde ons om gezien onze belangen één of meerdere zienswijze(n) in te dienen. Dit bij voorkeur via het digitale reactieformulier van Rvo.

Uit de inloopavond hebben wij bovendien het gevoel meegekregen dat de hoogspanningsverbinding zeer waarschijnlijk gaat bestaan uit 2 rijen masten (54 meter hoog; nieuw type). Binnen het grijs gearceerde gebied valt ook de ruimte die het Rijk en de gemeente zien als de ruimte die nodig is voor een (eventuele) toekomstige treinverbinding. Als je dan heel reëel kijkt, dan schuiven de masten al gauw op richting de hoofdlocatie van Waterman Onions op Hannie Schaftweg 12. De masten kunnen binnen het grijs gearceerde gebied overal geplaatst worden, dus ook op de rand. Er is bekend dat de masten leiden tot magneetvelden afkomstig van het elektriciteitsnetwerk.

5. Inhoudelijke bezwaren tegen het Onderzoeksalternatief

5.1 Bedrijfszekerheid en digitale infrastructuur

Waterman Onions exploiteert op Hannie Schaftweg 12 een sterk geautomatiseerd sorteer- en verpakkingstation. Dit betekent een groot aantal machines met elektronische componenten en softwarematige aansturing. Tevens wordt ten behoeve van het warehouse management systeem StoPro gebruik gemaakt van scanners etc. die afhankelijk zijn van het draadloos netwerk binnen en rondom de productiehallen. Wij vrezen dat de hoogspanningsverbinding negatieve effecten kan hebben voor het functioneren van onze machines en systemen.

Dezelfde zorg bestaat ten aanzien van de energievoorzieningen van Waterman Onions, die bestaat uit o.m. een 1,9 MW PV-systeem en 1 MW/2MWh accu op Hannie Schaftweg 12 en een windmolen op Nagelerweg 23. Deze totale energievoorziening, ook wel ons smart local grid, wordt via een energiemanagementsysteem slim gestuurd en werking is cruciaal voor de bedrijfsvoering. Wij vrezen dat het magnetisch veld negatieve werking kan hebben op de verschillende componenten van dit systeem (software, accu's, omvormer, optimizers etc.).

Internetconnectiviteit is bovendien ook cruciaal voor de werking van onze machines en installaties, ERP-systeem en WMS-systemen. Om deze reden hebben wij momenteel 1 vaste glasvezellijn en 1 back-up glasvezellijn. Om de afhankelijkheid van de glasvezellijnen te beperken is er bovendien een back-up via een satellietstelsel / 5G. Wij vrezen dat de hoogspanningsverbinding negatieve effecten kan hebben op de internetconnectiviteit en daardoor op het functioneren van deze systemen.

Kortom, het bedrijfsproces van Waterman Onions is sterk geautomatiseerd en afhankelijk van ongestoorde digitale connectiviteit. Elektromagnetische interferentie kan kritieke systemen (sorteerlijnen, 5G-back-up, netwerken) verstoren. Het risico op storingen in de productieflow brengt voedselveiligheid en leveringszekerheid in gevaar.

Ter volledigheid: ons sorteer- en verpakkingstation draait op een 2 ploegendienst met deels verschoven diensten. Dit betekent dat ons activiteiten starten om circa 05.00 uur 's ochtends en eindigen om circa 02.00 uur 's nachts. Dit geldt voor de maandag tot en met zaterdag.

5.2 Bestemmingsplanstatus en uitbreidingsrechten

De raad van de gemeente Noordoostpolder heeft op 12 januari 2021 besloten:

1. Op het perceel Hannie Schaftweg 12 in Emmeloord de groei van het ter plaatse gevestigde bedrijf dat agrarisch producten verwerkt toe te staan;
2. Hiervoor het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied, Hannie Schaftweg 12 te Emmeloord' gewijzigd vast te stellen;
3. Voor het bestemmingsplan het planidentificatienummer NL.IMRO.0171 BP00633-VS01 en de gebruikte ondergrond (BGT-BRK september 2020) vast te leggen;
4. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Het voornemen is op deze locatie een **volledig geautomatiseerd** uien sorteer- en verpakkingstation te realiseren. Dit betekent een toenemende afhankelijkheid van machines en systemen, die bovendien een hoge mate van connectiviteit (onderling en qua aansturing) vereisen. Wij vrezen dat de hoogspanningsverbinding negatieve effecten kan hebben voor het functioneren van onze machines en systemen.

Kortom, de locatie Hannie Schaftweg 12 is voorzien van een actueel en recent vastgesteld bestemmingsplan (maart 2021) dat voorziet in een groeiscenario tot circa 6 hectare

bedrijfsoppervlak. Dit plan voorziet in de bouw van hallen tot 16 meter hoog, laad- en loszones en logistieke ontsluiting aan de A6. De voorgestelde hoogspanningsverbinding bedreigt deze vergunde uitbreidingsmogelijkheden op onaanvaardbare wijze.

5.3 Gezondheid en veiligheid van medewerkers en bewoners

Als werkgever heeft Waterman Onions circa 120 medewerkers op contract. Allen zijn werkzaam op de locatie Hannie Schaftweg 12. Dit betekent dat een medewerker met een fulltime dienstverband minimaal 9 uur per dag op deze locatie aanwezig is. In de pieken van het (uien)seizoen kan dit oplopen tot 14 uur per dag. Wij vrezen voor negatieve gevolgen voor hun gezondheid.

Een aantal medewerkers is bovendien gehuisvest binnen de corridor. Zij huren een woning of kamer aan de Hannie Schaftweg (zie 'Belanghebbenden', locaties 9B tot en met 11C). Dit betekent dat een aantal medewerkers zich 24 uur per dag en 7 dagen per week binnen deze corridor begeven. Wij vrezen voor negatieve gevolgen voor hun gezondheid.

Waterman Onions heeft als opdrachtgever van de uitzendbureaus eveneens de plicht om te zorgen voor een goede, gezonde werkomgeving. Per ploeg kan het aantal uitzendkrachten oplopen tot 20 personen. Zij kunnen ook gebruik maken van huisvesting aan de Hannie Schaftweg. In totaal gaat het dus niet om 120 medewerkers, maar om circa 160 mensen bestaande uit medewerkers en uitzendkrachten.

Kortom, de voorgestelde route raakt direct de woningen, boerderij en bedrijfslocatie aan de Hannie Schaftweg. Dagelijks bevinden zich 120-160 medewerkers, waaronder veel langdurig aanwezige arbeidskrachten, op deze locatie. Daarnaast wonen hier mensen permanent of semipermanent, waaronder gezinnen. Het risico op blootstelling aan magnetische velden veroorzaakt door de nieuwe masten is zorgwekkend, zeker gezien de onzekerheid over gezondheidsrisico's bij langdurige blootstelling.

5.4 Financiële schade

Wij vrezen economische waardevermindering van al het vastgoed zoals benoemd onder 'Belanghebbenden'. Dit zijn 7 objecten. Als landelijke woonobjecten zullen de 5 huizen en boerderij moeilijker te verkopen zijn (duurt langer) en bovendien fors minder opbrengen. Onze bedrijfslocatie op Hannie Schaftweg 12 zal ook aan uitstraling inboeten met als gevolg een lagere marktwaarde.

Indien de masten bovendien zorgen voor schaduwwerking op ons PV-systeem (1,9 MW) betekent dit inkomstenderving gedurende de resterende looptijd van onze bedrijfsactiviteiten.

Kortom, de aanwezigheid van hoogspanningsmasten zal leiden tot waardevermindering van het vastgoed (5 woonobjecten, 1 boerderij en 1 bedrijfslocatie). Ook vrezen wij schaduwwerking op ons bestaande PV-systeem (1,9 MW), wat leidt tot structurele inkomstenderving. Voor deze effecten wensen wij volledige compensatie.

5.5 Landschappelijke en ruimtelijke impact

De route doorkruist een gebied dat al onder druk staat door andere ruimtelijke claims, waaronder de toekomstige Lelylijn. Door masten in te passen in dit gebied ontstaan conflicten met bestaande en toekomstige plannen. Dit werkt belemmerend en onomkeerbaar.

5.6 Toegankelijkheid van het terrein

Onze locatie moet dagelijks toegankelijk blijven voor vrachtverkeer. Eventuele belemmeringen door tracéaanleg of onderhoudswerkzaamheden zullen onze leveringszekerheid en logistiek ernstig verstoren.

6. Procedurele opmerkingen

Voor ons is het moeilijk te begrijpen waarom de huidige 380 kV route (hierna: 'de paarse route') niet gevolgd kan worden. Wij lezen dat dit is *"als gevolg van wet- en regelgeving op gebied van werelderfgoed (Schokland), Natura2000 (Ketelmeer) en technische vereisten."* Wij vinden het moeilijk te begrijpen dat er nu al een alternatieve route op tafel komt terwijl er niet eerst extra onderzoek gedaan is naar bestaande of innovatieve oplossingen voor de gesignaleerde risico's binnen de initieel voorgestelde routes, waaronder de paarse route.

Wij hebben bij de inloopavond begrepen dat deze onderzoeken nu wel lopen. Dit zou voor de paarse route dan kunnen gaan om bijvoorbeeld een ondergrondse verbinding onder Schokland door of een gedeeltelijk buitendijkse route. Ook lijkt ons de grens van werelderfgoed Schokland te ruimhartig is getrokken in het verleden waardoor de paarse route nu niet mogelijk is. Dit doet bij ons de vraag rijzen of het ministerie of Tennet hier destijds ook bezwaar tegen heeft gemaakt en de belangen van de lokale gemeenschap ook goed heeft behartigd. Wij vragen ons bovendien af of er voldoende energie gezet is op het onderzoeken of beargumenteerd bijstellen van deze grenzen (of het archeologische ruimen van deze gronden) tot de mogelijkheden behoort. Vanuit het werelderfgoed Schokland (als belanghebbende) kan ruimtelijke kwaliteit in onze ogen geen issue zijn; er staan vanwege de huidige verbinding ook al masten (misschien kleiner), er ligt ook een moderne dijk en Schokland is ingepolderd in een modern landschap.

Onze zorg is bovendien dat er voor het Onderzoeksalternatief ten noorden van Schokland minder tijd beschikbaar is om zorgvuldig alle risico's en belangen af te wegen.

Kortom, het is voor ons onduidelijk waarom dit Onderzoeksalternatief in deze fase al nodig is. Het voelt alsof het eerder voorgestelde tracé (de 'paarse route') al is uitgesloten, terwijl daar nog onderzoeken naar lopen. Ook is ons onduidelijk waarom alternatieve oplossingen, zowel bestaand als innovatief, binnen dat tracé niet eerst verder zijn verkend alvorens een geheel nieuw alternatief te openen. Wij verzoeken deze analyses alsnog uit te voeren vóór verdere besluitvorming.

7. Conclusie en verzoek

Gezien de hierboven geschetste inhoudelijke en procedurele bezwaren verzoeken wij u met klem om het Onderzoeksalternatief “ten noorden van Schokland” niet verder mee te nemen in het MER-onderzoek. Indien dit alternatief toch doorgang vindt, dan vragen wij:

- Volledige compensatie van waardeverlies en opbrengstderving;
- Waarborging van gezondheid, bedrijfsvoering en uitbreidingsmogelijkheden;
- Toegang te garanderen voor zwaar vrachtverkeer, 6 dagen per week tussen 5.00 en 2.00 uur.

Wij behouden ons het recht voor om in een later stadium aanvullende zienswijzen en/of juridische stappen te ondernemen.

Hoogachtend,

Namens de genoemde belanghebbenden

Verzonden: 5/11/2025 2:23:08 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

zie de bijlage hieronder

104747539_10790092_Zienswijze_alternatief_tracé_hoogspanningsverbinding_380kV__(003).docx

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

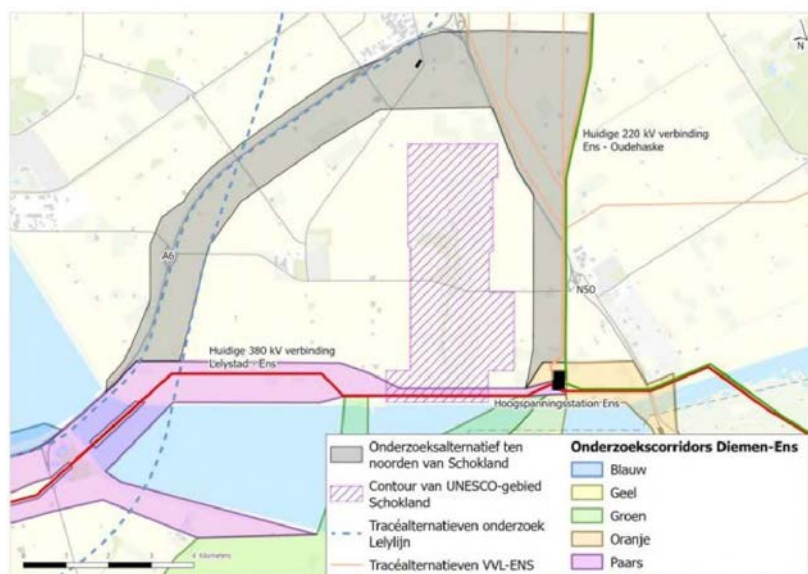
10 mei 2025

Betreft: **zienswijze op 'Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau' 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens**

Geachte heer/mevrouw,

Ik heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspanningsstations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook heb ik kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart me ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft me, dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aanzicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot

'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Dit nieuwe tracé leidt tot karkatermoord op het tot nu toe zo goed mogelijk bewaarde gebied. Een van de karakteristieken van de polder is het open middenterrein. Zowel door overheid als bewoners hoog gewaardeerd. Een belangrijk kenmerk van Noordoostpolder dat bijdraagt aan de herkenbaarheid en identiteit van de polder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Ook het persoonlijk leven en gezondheid van de bewoners in het gebied zijn niet benoemd; het is te verwachten dat zo min mogelijk personen (agrariërs en burgers) blootgesteld moeten worden aan de stralingen. Een groter wordende groep is in toenemende mate gevoelig hiervoor.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé o.a. met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. Ik pleit er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen ik ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kan ik me hieraan conformeren.

Een andere keuze is het tracé door Oostelijk Flevoland, naast de vele windmolens zijn de hoogspanningsmasten minder storend.

Het eerder genoemde tracé langs Schokland kan moeilijk bezwaarlijk genoemd worden omdat de grenzen van Schokland kunstmatig getrokken zijn; Wordt de omvang van Schokland teruggebracht tot de grenzen direct voor/na de drooglegging dan zijn er minder bezwaren te vinden. De aanliggende gronden zijn oorspronkelijk geen Wereld Erfgoed Het Ketelmeer kan na de aanleg van het slipdepot moeilijk als waardevol natuurterrein beschouwd worden.

Ook visueel is het volgen van de dijken het meest logische; in het water of op de voet van de dijk.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. Ik verbaas me er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeurstracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen wil ik met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Trots op de agrarische sector

Resumerend ben ik van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Voor de agrariërs is het niet alleen van belang voor hun bedrijven maar ook is het ook de leefomgeving van hun gezinnen.

Hoogachtend

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Verzonden: 5/11/2025 2:40:43 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

Zie bijlage

104747595_10790109_Zienswijze_alternatief_tracé_hoogspanningsverbinding_380kV__(004).docx

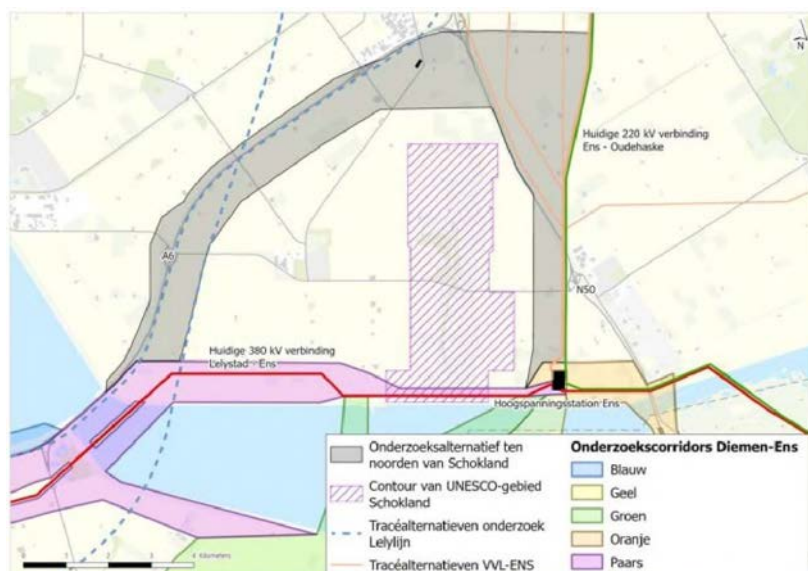
Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op 'Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau' 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens

Geachte heer/mevrouw,

LTO Noord afdeling Noordoostpolder en [REDACTED] heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspannings-stations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook heb ik kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart mij ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft LTO Noord afdeling Noordoostpolder, als belangenbehartiger van de agrarische sector en onze leden in het bijzonder, dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van

landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aangezicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen we ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen wij ons hieraan conformeren.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. Wij verbazen ons er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeurstracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Niet voor niets was het landschap onderdeel van het voorstel van het rijk om de Noordoostpolder te plaatsen op de Lijst UNESCO Werelderfgoed Koninkrijk der Nederlanden 2010

Een karakteristiek is het open middengebied. Een aspect dat intussen hoog gewaardeerd wordt! We zien het als een belangrijk kenmerk van de Noordoostpolder dat bijdraagt aan de herkenbaarheid en identiteit van de Polder. Daarom willen we dit kenmerk behouden en “verrommeling” van het open middengebied tegengaan.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen willen we met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Trots op de agrarische sector

Resumerend zijn wij van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Namens LTO Noord afdeling Noordoostpolder,

_____, bewoner

Verzonden: 5/13/2025 1:59:00 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam:

Tussenvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: De Rede

Huisnummer: 1

Postcode: 8251 ER

Woonplaats: Dronten

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: gemeente Dronten

Uw zienswijze/reactie:

Zie bijlage voor de zienswijze van de gemeente Dronten.

104772616_10795211_Zienswijze_gemeente_Dronten_op_de_aanvulling_op_de_NRD_van_de_hoogspanningsverbinding_380kV_Diemen-Lelystad-Ens__785558__.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens -
concept-aanvulling NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum 24 april 2025
Kenmerk Zaak 557368
Documentnummer 785558
Contactpersoon [REDACTED]
Verzenddatum 9 mei 2025

Onderwerp Zienswijze aanvulling op de NRD 380kV Diemen-Ens

Geachte Minister voor Klimaat en Groene Groei,

Graag maken wij van de mogelijkheid gebruik om als gemeente Dronten onze zienswijze met u te delen over de concept aanvulling op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de aanleg van een nieuwe 380 kV Hoogspanningsverbinding Diemen, Lelystad en Ens. Deze zienswijze is bedoeld als aanvulling op onze zienswijze over het tweede concept NRD, naar u verzonden op 7 november 2023.

Grote risico's voor elk van de vijf onderzochte alternatieven

De concept-Integrale effectenanalyse, gedeeld op 23 september 2024, laat zien dat er grote risico's zijn voor elk van de vijf onderzochte alternatieven in het noordelijk deel. Deze risico's zijn onder andere de verwachte negatieve effecten voor vogels bij de oversteek van het Natura 2000 gebied Ketelmeer en de aantasting van de beschermde waarden van Unesco werelderfgoed Schokland. Daarnaast is het technisch onhaalbaar om het ketelmeer ten oosten van IJsseloog over te steken, vanwege het munitiehoudend slibdepot van Rijkswaterstaat en de beperkte ruimte voor inpassing tussen de dijk en hoogspanningsstation Ens.

Gedwongen nieuwe mogelijkheden te zoeken

Op 17 december 2024 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uitgebracht om ten behoeve van de voorkeursbeslissing aan te tonen dat er een uitvoerbaar tracéalternatief mogelijk is. Dit is belangrijk, omdat voor een toekomstig voorkeursalternatief waarschijnlijk een ADC-toets (Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie) moet worden uitgevoerd, om aan te tonen dat er geen reële alternatieven mogelijk zijn welke minder nadelige effecten op Natura 2000 gebieden heeft.

Flevoland heeft veel last van netcongestie, er is een wachtlijst voor grootverbruikers en het risico dat ook het kleinverbruikers dit gaan merken is aanwezig. Hierdoor kunnen we het ons niet veroorloven dit proces verder te vertragen.

Standpunt gemeente Dronten

Door alle bovenstaande problematiek, zijn wij voor het onderzoeken van het nieuwe alternatief. Dit alternatief omzeilt zowel de niet-vergunbaarheid rondom het natura 2000 gebied, als het slibdepot op het IJsseloog en eventuele aantasting van de kernwaarden van het werelderfgoed Schokland. Het past binnen de NOVI, omdat het zorgt voor een bundeling van bestaande infrastructuur en mogelijkheden biedt voor bundeling met nieuw aan te leggen infrastructuur.

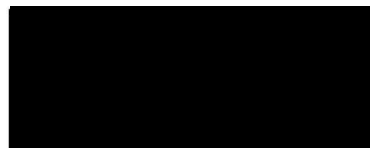
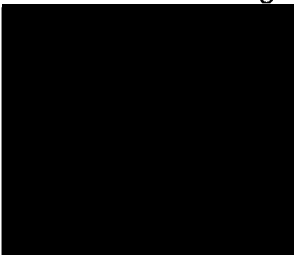
De huidige alternatieven hebben te veel risico's, waardoor de kans groot is dat verder onderzoek leidt tot grotere vertraging van dit project. Deze vertraging is zeer ongewenst, omdat we steeds meer gebukt gaan onder de gevolgen van netcongestie. Om deze problematiek te omzeilen en de snelheid van dit proces te borgen, zijn wij het volledig eens met het onderzoeken van dit nieuwe alternatief.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met een medewerker van team Team Gebiedsontwikkeling. Te bereiken via telefoonnummer 14 0321.

Met vriendelijke groet,

namens het college van Dronten

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

Verzonden: 5/14/2025 12:59:02 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Uw zienswijze/reactie:

De verbinding komt mogelijk dicht langs mijn woning, waardoor de woning flink in waarde zal dalen.

Verzonden: 5/14/2025 3:30:58 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Harmen Visserplein

Huisnummer: 1

Postcode: 8302 BW

Woonplaats: Emmeloord

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente Noordoostpolder

Uw zienswijze/reactie:

Geachte [REDACTED],

Op 28 maart 2025 ontvingen wij uw bericht met informatie over de raadpleging van de concept aanvulling op de notitie reikwijdte en detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens.

U geeft de mogelijkheid om, in de periode van 28 maart 2025 tot en met 15 mei 2025, door middel van een zienswijze te reageren. Gemeente Noordoostpolder wil haar zienswijze met deze brief bij u kenbaar maken.

Een gemeentelijke zienswijze is gewenst

In de concept aanvulling op de NRD wordt een nieuw tracéalternatief beschreven tussen hoogspanningsstation Lelystad en Ens.

Een noordelijk tracéalternatief vanaf Lelystad, over de Ketelbrug langs de A6 onder Emmeloord door, langs de N50 naar station Ens, heeft zeer grote impact op de ruimtelijke kwaliteit en beleving van ons unieke polderlandschap. Een geheel nieuwe doorkruising met een dubbel hoogspanningstracé langs de A6 en N50 door de open polder zal een enorme visuele impact hebben en aantasting van de kernkwaliteiten van Noordoostpolder tot gevolg hebben. Ruimtelijke ontwikkelingen zoals de Lelylijn en gebiedsontwikkeling rondom Emmeloord worden daarmee ook nog eens ernstig beperkt.

Verder zal de aanleg van een hoogspanningsverbinding grote impact hebben op grondeigenaren, boerenerven en arbeiderswoningen in het buitengebied waar het tracé langs loopt.

Gemeente Noordoostpolder onderschrijft de nut en noodzaak van een toekomstbestendige energie infrastructuur, echter constateren wij ook dat gemeente Noordoostpolder hiermee enorm wordt belast.

Dit geeft aanleiding om vanuit gemeentelijk belang een zienswijze in te dienen.

Standpunt gemeente Noordoostpolder

- Een nieuw 'noordelijk' tracéalternatief (langs A6 richting Emmeloord, via N50 naar station Ens) is een absolute No-Go en daarmee onbespreekbaar.
- Voor gemeente Noordoostpolder blijft 'Het regioadvies Flevoland 380 kV Diemen-Lelystad-Ens' uitgangspunt. (GS besluit 27 november 2024 met kenmerk 3337250)
- Voordat er door de ministers een besluit over een voorkeursalternatief kan worden genomen:

Moeten de nog lopende verdiepende onderzoeken voor een oversteek over het Ketelmeer en het passeren van Werelderfgoed Schokland eerst grondig en volledig te worden afgerond.

- Moeten de overige onderzochte tracéalternatieven tussen stations Lelystad en Ens eveneens verdiepend en met extra creativiteit worden onderzocht.

De impact op Gemeente Noordoostpolder is aanleiding voor dit standpunt en is in de bijlage verder onderbouwd op de thema's Ruimtelijke kwaliteit, Woon en leefklimaat, Ruimtelijke ontwikkelingen en Cultureel erfgoed.

104788139_10798195_Zienswijzebrief_Concept_Aanvulling_op_de_NRD_380_kV_Diemen-Ens_(14-05-2025)_ondertekend.pdf

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens
Concept - aanvulling - NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Uw brief van
28 maart 2025

Uw kenmerk
Kennisgeving concept
aanvulling op de NRD 380 kV
Diemen-Ens

Zaaknr.
20250507177453

Datum
14 mei 2025

Onderwerp
Zienswijze concept aanvulling
op de NRD 380 kV Diemen-
Ens

Bijlagen
1

Inlichtingen
[REDACTED]

Geachte [REDACTED],

Op 28 maart 2025 ontvingen wij uw bericht met informatie over de raadpleging van de concept aanvulling op de notitie reikwijdte en detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens. U geeft de mogelijkheid om, in de periode van 28 maart 2025 tot en met 15 mei 2025, door middel van een zienswijze te reageren. Gemeente Noordoostpolder wil haar zienswijze met deze brief bij u kenbaar maken.

Een gemeentelijke zienswijze is gewenst

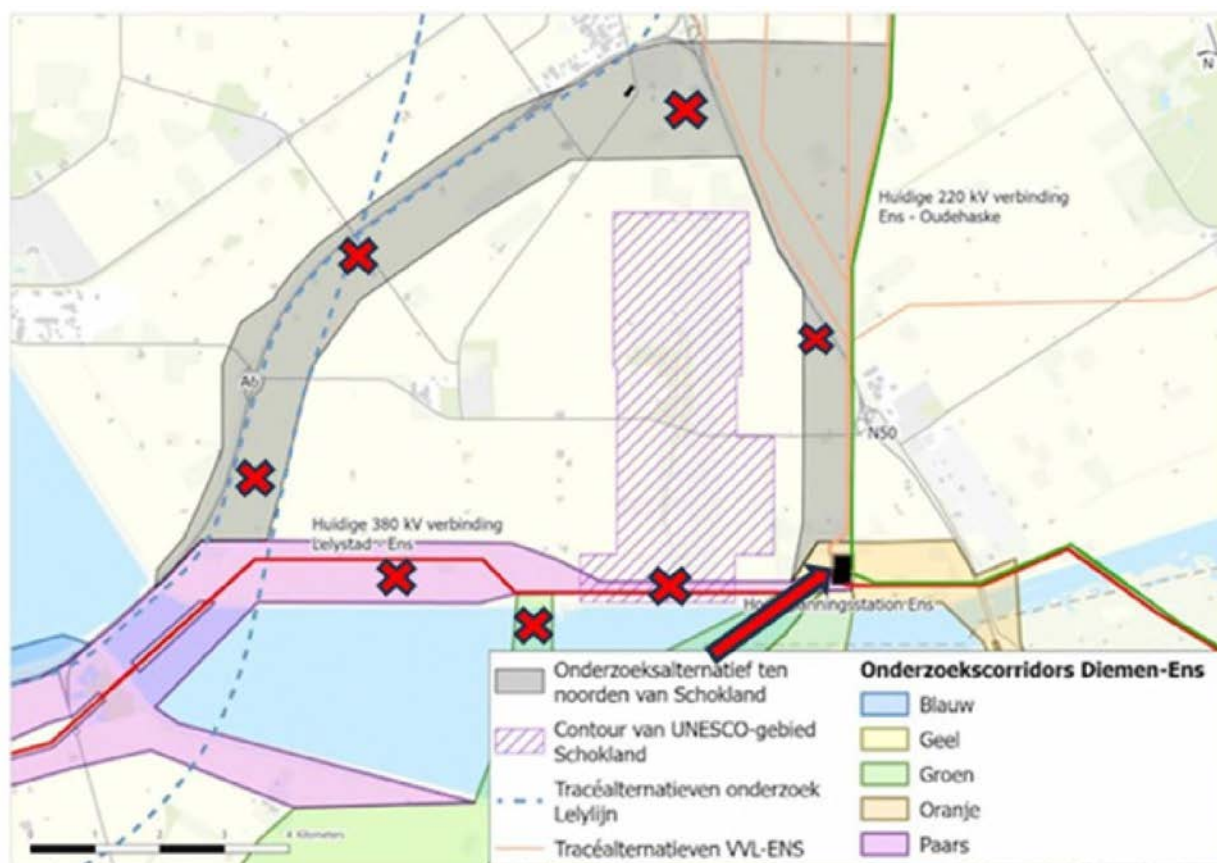
In de concept aanvulling op de NRD wordt een nieuw tracéalternatief beschreven tussen hoogspanningsstation Lelystad en Ens.

Een noordelijk tracéalternatief vanaf Lelystad, over de Ketelbrug langs de A6 onder Emmeloord door, langs de N50 naar station Ens, heeft zeer grote impact op de ruimtelijke kwaliteit en beleving van ons unieke polderlandschap. Een geheel nieuwe doorkruising met een dubbel hoogspanningstracé langs de A6 en N50 door de open polder zal een enorme visuele impact hebben en aantasting van de kernkwaliteiten van Noordoostpolder tot gevolg hebben. Ruimtelijke ontwikkelingen zoals de Lelylijn en gebiedsontwikkeling rondom Emmeloord worden daarmee ook nog eens ernstig beperkt. Verder zal de aanleg van een hoogspanningsverbinding grote impact hebben op grondeigenaren, boerenerven en arbeiderswoningen in het buitengebied waar het tracé langs loopt.

Gemeente Noordoostpolder onderschrijft de nut en noodzaak van een toekomstbestendige energie infrastructuur, echter constateren wij ook dat gemeente Noordoostpolder hiermee enorm wordt belast. Dit geeft aanleiding om vanuit gemeentelijk belang een zienswijze in te dienen.

Standpunt gemeente Noordoostpolder

- Een nieuw 'noordelijk' tracéalternatief (langs A6 richting Emmeloord, via N50 naar station Ens) is een absolute No-Go en daarmee **onbespreekbaar**.
- Voor gemeente Noordoostpolder blijft 'Het regioadvies Flevoland 380 kV Diemen-Lelystad-Ens' uitgangspunt. (GS besluit 27 november 2024 met kenmerk 3337250)
- Voordat er door de ministers een besluit over een voorkeursalternatief kan worden genomen: Moeten de nog lopende verdiepende onderzoeken voor een oversteek over het Ketelmeer en het passeren van Werelderfgoed Schokland eerst grondig en volledig te worden afgerond.
 - Moeten de overige onderzochte tracéalternatieven tussen stations Lelystad en Ens eveneens verdiepend en met extra creativiteit worden onderzocht.

De impact op Gemeente Noordoostpolder is aanleiding voor dit standpunt en is in de bijlage verder onderbouwd op de thema's Ruimtelijke kwaliteit, Woon en leefklimaat, Ruimtelijke ontwikkelingen en Cultureel erfgoed.

Heeft u nog vragen? Neem dan contact met ons op

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met [redacted] van [redacted]. Het telefoonnummer is [redacted]. Of stuur een e-mail naar: [redacted]

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder,
[redacted] de burgemeester,

Onderbouwing gemeentelijk standpunt, Zienswijze Concept Aanvulling op de NRD 380 kV Diemen-Ens

1. Impact ruimtelijke kwaliteit:

Noordelijk tracéalternatief heeft enorme visuele impact en industrialisatie van het landschap tot gevolg

Een noordelijk tracéalternatief vanaf Lelystad, over de Ketelbrug langs de A6 onder Emmeloord door, langs de N50 naar station Ens, heeft zeer grote impact op de ruimtelijke kwaliteit en beleving van ons unieke polderlandschap. Een geheel nieuwe doorkruising met een dubbel hoogspanningstracé langs de A6 door de open polder zal een enorme visuele impact hebben en aantasting van de kernkwaliteiten van Noordoostpolder tot gevolg hebben. Hier wordt verder op ingegaan onder punt 3 Impact op cultuurhistorie.

Er is een dubbele verbinding tussen TenneT stations Lelystad en Ens nodig waarvan de lengte van de twee verbindingen ongeveer gelijk moet zijn om de capaciteit optimaal te benutten.

Het nieuw te onderzoeken 'noordelijk' tracéalternatief is ca. 10 kilometer langer dan de huidige verbinding langs de Ketelmeeweg en Ramsweg.

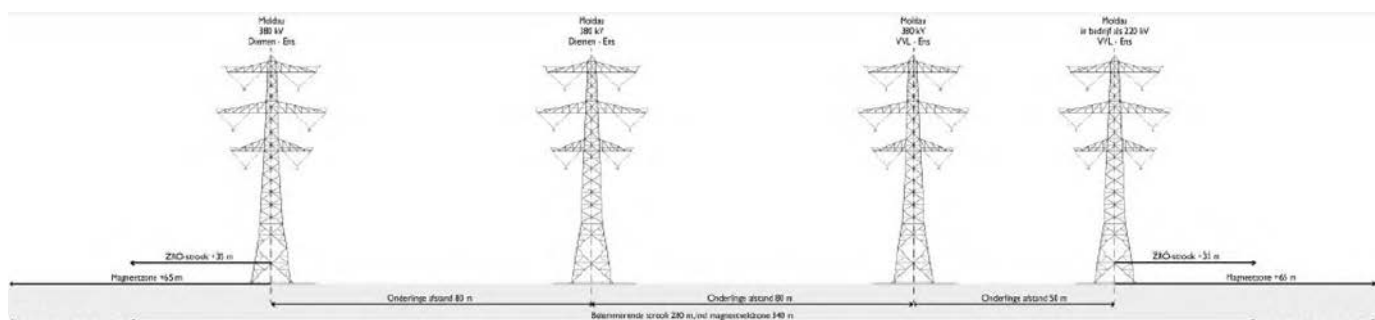
Om het verschil in lengte te compenseren kunnen er weerstanden/spoelen worden toegevoegd in het kortste tracé. Echter beperkt dit de capaciteit van de verbinding en neemt deze compensatie een groot extra ruimtebeslag bij de stationslocaties. Een andere optie is dat de twee verbindingen tussen Lelystad en Ens hetzelfde tracé volgen. Daarbij zal dan de bestaande verbinding worden verwijderd. Daar komt bij dat ook de verbinding tussen Vierverlaten en Ens (vanuit het noorden), waarvoor een afzonderlijk proces loopt, langs de N50 naar station Ens getraceerd moeten worden.

In onderstaande afbeeldingen staat wat dat kan betekenen en hoe de dubbele verbindingen tussen de Ketelbrug en Emmeloord langs de A6 (380 kV Diemen-Ens) en tussen Emmeloord en Ens langs de N50 (380 kV Diemen-Ens + Vierverlaten-Ens) gerealiseerd kan worden. De hoogspanningsmasten zijn ca. 60 meter hoog, waarbij de minimale onderlinge afstand circa 80 meter is. Op een tracé worden de masten om de 400 meter in het landschap geplaatst.

Duidelijk is dat dit voor Noordoostpolder een enorme visuele impact en ver-industrialisatie van het, nu nog, open landschap tot gevolg zal hebben.

Voorbeeld van toekomstige hoogspanningstracés tussen Ketelbrug en Emmeloord langs A6

Voorbeeld van toekomstige hoogspanningstracés tussen Emmeloord en Ens langs N50

Laat het principe van bundeling met hoofdwegen, spoorverbindingen los:

Voor de realisatie van hoogspanningsverbindingen is één van de ontwerpprincipes dat er wordt gebundeld met bestaande bovenregionale infrastructuur. Dit kan een bestaande hoogspanningsverbinding zijn, maar ook rijkswegen, vaarwegen of spoorlijnen. Bovenstaande voorbeelden komen daar ook uit voort. Er wordt hierbij gebundeld met de A6 en de N50.

Het zoekgebied van het noordelijk (grijze) tracéalternatief is hierop gebaseerd.

Het idee van bundeling is dat de aanwezige lijnen in het landschap worden gevolgd en hiermee de aantasting van landschappelijke kwaliteit wordt beperkt. Deze uitgangspunten komen voort uit de [landschapsvisie van TenneT \(2017\)](#).

Inmiddels zijn inzichten hierover veranderd, en heeft TenneT in 2024 opdracht gegeven aan het 'College van Rijksadviseurs' (CRa) om aanbevelingen te doen over ruimtelijke kwaliteit bij het ontwerpen van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het advies met aanbevelingen staat beschreven in het rapport [Landschap onder hoogspanning – advies aan TenneT](#).

Marjolein de Gorter-Manhoudt, director Large Projects Netherlands bij TenneT, reageert op het advies: "Wij omarmen de oproep van het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs om niet alleen te streven naar het minimaliseren van zichtbare impact, maar juist om actief bij te dragen aan ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat we hoogspanningsinfrastructuur niet alleen functioneel inpassen, maar ook kijken naar de bredere omgeving waarin deze wordt geplaatst. Door een integrale ontwerpmethodiek kunnen netuitbreidingen bijdragen aan een toekomstbestendige en een zo aantrekkelijk mogelijke leefomgeving."

Een belangrijke aanbeveling die het CRa doet is;

Aanbeveling 1: Van inpassen naar aanpassen.

De aanstaande netuitbreidingsopgave maakt van TenneT een partij met grote impact op de toekomstige landschappen van Nederland. De schaal van de netuitbreidingsprojecten overstijgt de schaal van de landschappen waarin deze landen. Gebruik dit gegeven als kans om het landschap een positieve impuls te geven. Voor hoogspanningstracés betekent dit het vormgeven van autonome lijnen: zo recht mogelijk en los van het lokale landschap.

Stap daarom af van principes en werkwijzen die uitsluitend gericht zijn op inpassen en het zo veel mogelijk beperken van zichtbare impact op het bestaande landschap. Het CRa daagt de betrokken partijen uit om, met het bovenstaande in het achterhoofd, beleid, uitgangspunten en processen tegen het licht te houden.

Bijvoorbeeld: kader het bundelingsprincipe als een principe met praktische voordelen (zoals een kleinere voetafdruk), en niet als een principe om ruimtelijke kwaliteit te borgen. Beperk het principe bovendien tot het bundelen van energie-infrastructuur en laat het principe van bundeling met niet-energetische infrastructuur als hoofdwegen, spoorverbindingen en vaarwegen los.

Gemeente Noordoostpolder onderschrijft deze aanbeveling. Immers, in een gebied waar geen hoge bovengrondse infrastructuur aanwezig is zoals langs de A6 in Noordoostpolder, zal het toevoegen van hoogspanningsmasten juist een sterk industrialiserend effect hebben. Iets wat niet gewenst is in het huidige open polderlandschap.

Uitgaande van deze aanbeveling, en het omarmen hiervan door TenneT, zou het 'functioneel inpassen' met een bundeling langs de A6 en N50 ook niet meer als ontwerpmethodiek toegepast moeten worden.

2. Impact woon/leefklimaat en gemeentelijke ontwikkelingen:

Naast de hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Ens, loopt de procedure voor een [nieuw 380 kV tracé tussen Ververlaten \(Groningen\) en Ens](#). Van dit tracé is inmiddels duidelijk dat er minimaal 20 km en maximaal 38 km door gemeente Noordoostpolder wordt gerealiseerd. Om beide verbindingen op station Ens aan te sluiten is een uitbreiding van dit station nodig.

Voor deze uitbreiding en de benodigde veiligheidsmaatregelen zal het hoogspanningsstation verdubbeld moeten worden.

Er wordt voor het nieuwe noordelijke tracéalternatief onderzocht of de benodigde stations uitbreiding op station Ens, niet beter ten zuiden van Emmeloord gerealiseerd kan worden. Dat zou dan een positief (mitigerend) effect opleveren tussen Emmeloord in Ens. In dat geval worden er mogelijk niet 4 maar 2 380 kV tracés langs de N50 gerealiseerd. Echter neemt een nieuw hoogspanningsstation ten Zuiden van Emmeloord, ook een enorm ruimtebeslag met alle in- en uitgaande hoogspanningstracés

Bij elkaar genomen hebben deze 380 kV projecten een enorme impact.

Een nieuw 'noordelijk' tracéalternatief tussen Lelystad en Ens, zoals nu door KGG en TenneT voorgesteld, zou deze impact aanzienlijk vergroten. De lengte van dit tracé is circa 20 km. Dat betekent dat er in worstcase een lengte van 58 km met een dubbele 380 kV hoogspanningsverbindingen door Noordoostpolder zou worden gerealiseerd. Andere ruimtelijke ontwikkeling zoals de Lelylijn en gebiedsontwikkeling rondom Emmeloord worden daarmee ook nog eens ernstig beperkt.

Verder zal de aanleg van een extra hoogspanningsverbinding grote impact hebben op grondeigenaren, boerenerven en arbeiderswoningen in het buitengebied waar het tracé langs loopt.

Lelylijn:

De Lelylijn is een grote ontwikkeling die langs een groot deel van dezelfde route wordt verkend. Voor de Noordoostpolder is de aanleg van de Lelylijn van vitaal belang. Een hoogspanningstracé dat vanaf station Lelystad tot aan Emmeloord eenzelfde route volgt als van het gewenste spoortracé leidt tot aanzienlijke beperkingen en kostenverhogingen voor de aanleg van de Lelylijn.

Voor het 380 kV project Vierverlaten – Ens is inmiddels een raakvlakken onderzoek uitgevoerd waarin de mogelijkheden en met name onmogelijkheden van een tracé met zowel een 380 kV hoogspanningsverbinding als de Lelylijn in beeld zijn gebracht.

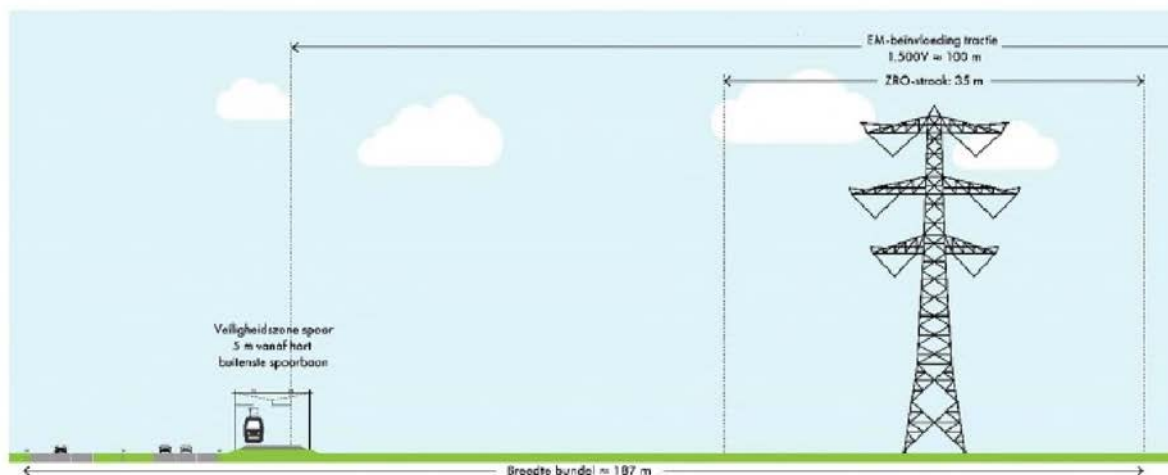
Belangrijke conclusies uit dit onderzoek zijn:

- Als een 380 kV-hoogspanningsverbinding binnen een afstand van 700 meter gesitueerd is van een spoorlijn met 1500 V gelijkspanning dan kan de EM-beïnvloeding tussen beide verbindingen ontoelaatbaar worden. Hoe langer de parallelloop tussen de hoogspanningsverbinding en de spoorweg is, hoe ongunstiger de EM-beïnvloeding.
- Een eventuele bundeling van de 380 kV en de Lelylijn met de A6/A7 worden geconcludeerd dat bundeling aanzienlijke knelpunten met zich meebrengt. Combinatie van beide bovengronds strak tegen de rijksweg kan technisch, maar vraagt diverse aanvullende maatregelen en brengt risico's voor de Lelylijn qua kosten en flexibiliteit met zich mee.

Onderstaande afbeelding ter illustratie.

Hierbij is de afstand tussen spoorbaan en 380 kV tracé 100 meter.

Omdat de elektromagnetische beïnvloeding bij lange parallelloop en binnen 700 meter ontoelaatbaar wordt, is het aannemelijk dat er een grotere afstand nodig is om beide verbindingen te kunnen realiseren. De vraag is dan meteen of er nog wel sprake is van bundeling.

Lelylijn 1500 VDC, Reguliere bundel, Spoorbaan in het midden

3. Impact cultuurhistorie:

- **Noordoostpolder: 'Wederopbouwgebied van nationaal belang'.**

Noordoostpolder is (net als Nagele) onderdeel van de 30 wederopbouwgebieden van nationaal belang. Het unieke landschap van Noordoostpolder heeft een aantal kenmerkende eigenschappen zoals de openheid, de verkaveling en de indeling (assenkruis, dorpenring en dijkenring). Een geheel nieuwe doorkruising met een dubbel hoogspanningstracé langs de A6 door de open polder zal een enorme aantasting van deze kernkwaliteiten tot gevolg hebben.

De kernkwaliteiten zijn per gebied uitwerkt in een gebiedsdocument en hier te downloaden:
[Flevoland Noordoostpolder: een toonbeeld van wederopbouw | Publicatie | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)
[Noordoostpolder Toonbeeld van de wederopbouw.pdf](#)

[Noordoostpolder; een wederopbouwgebied van nationaal belang, nr. 24 | Publicatie | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)
[Noordoostpolder- Een landelijk gebied van nationaal belang.pdf](#)

De wederopbouwgebieden zijn opgenomen in de **Nationale Omgevingsvisie (NOVI)**. In de NOVI is onder andere het nationale belang nr. 19 opgenomen waarin de wederopbouwgebieden genoemd worden.

Nr. 19. Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang.

Het is van nationaal belang de kernkwaliteiten van stad en land te waarborgen. Dit uit zich in bescherming van waardevolle, open en kwetsbare landschappen en bebouwde gebieden, uitgaand van hun kernkwaliteiten.

Bij (stedelijke) groei, verdichting, transformatie of krimp moet rekening worden gehouden met unieke landschappelijke structuren en objecten, cultuurlandschappen (of onderdelen daarvan), archeologische monumenten, gebouwde of aangelegde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en (genomineerde) werelderfgoederen en wederopbouwgebieden van nationaal belang. Die kernkwaliteiten kunnen ook benut worden bij ruimtelijke opgaven en transformaties, bijvoorbeeld met de inzet van ruimtelijk ontwerp.

Bescherming en ontwikkeling kernkwaliteiten

De 30 gebieden zijn dus aangemerkt als wederopbouwgebied van nationaal belang in de NOVI (en daarvoor SVIR/VER).

- Het is van belang de wederopbouwgebieden, net als al het andere cultureel erfgoed dat op basis van inventarisatie, analyse en waardering voor bescherming in aanmerking komt, te betrekken bij de gemeentelijke omgevingsvisie.
Daarin worden kaders voor de toekomstige ontwikkeling geschetst.
- De kernkwaliteiten van de gebieden moeten beschermd worden via het omgevingsplan. Artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) draagt gemeenten op rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, en regels te stellen ter bescherming van cultureel erfgoed dat daarvoor in aanmerking komt (op basis van inventarisatie, analyse en waardering, wat voor de wederopbouwgebieden van nationaal belang al is gedaan). De hierboven genoemde gebiedsdocumenten met daarin de beschreven kernkwaliteiten dienen hierbij als basis.

Omgevingsvisie Noordoostpolder

In de Omgevingsvisie Noordoostpolder zijn de kernkwaliteiten van het landschap opgenomen
<https://www.noordoostpolder.nl/file/omgevingsvisie-noordoostpolderpdf>

We koesteren onze unieke polderstructuur en het (Unesco) erfgoed.

Uiteraard zullen de kernkwaliteiten van het wederopbouwgebied, het werelderfgoed en de beleving van de site in de directe omgeving als ook de visuele integriteit van de Out standing Universal Values behouden en beschermd moeten blijven.

KERNKWALITEIT LANDSCHAP (opgenomen in de omgevingsvisie)

Het unieke landschap van de Noordoostpolder – met zijn bijzondere elementen als Schokland en het samenhangende ontwerp/patroon van de polder – beschermen we.

- De openheid
- De entrees
- De verkaveling
- De indeling (assenkruis, dorpenring en dijkenring)
- De groene kamers (dorpsbossen en erfsingels)
- Het watersysteem
- Oud Kraggenburg en Unesco Werelderfgoed Schokland en omgeving

Rol provincies en RCE

De provincies zijn medeverantwoordelijk voor het nationaal belang en hebben een rol in het kader van interbestuurlijk toezicht.

Lokale commissies en provinciale organisaties op het terrein van cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit kunnen betrokken worden voor kennis en advies bij planvorming.

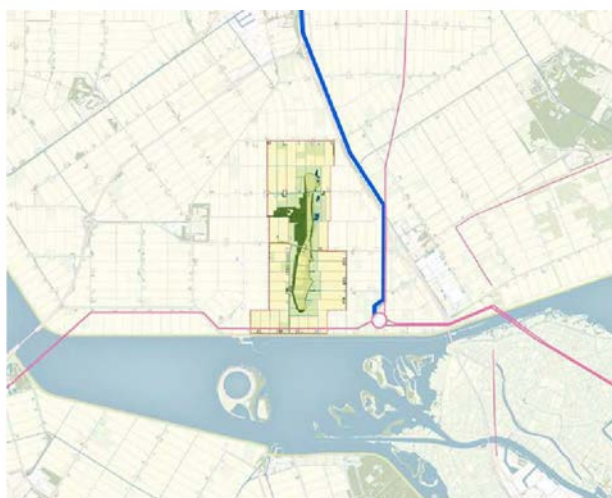
- De RCE stelt zijn kennis en expertise beschikbaar in het geval van ontwikkelingen die een wezenlijke impact hebben op de kernkwaliteiten, in een vroegtijdig stadium van de planvorming of mogelijk via een Omgevingstafel. De RCE wordt ook graag betrokken bij de gemeentelijke omgevingsvisie.

Als tijdens planvorming duidelijk wordt dat de kernkwaliteiten in essentie worden aangetast, en het nationaal belang in het geding is, is het van belang de RCE tijdig te informeren en te betrekken.

- De RCE heeft ook een algemene adviesrol. Voor grote ruimtelijke thema's (transformatie en herbestemming, verduurzaming, klimaatadaptatie, water, verstedelijking, transitie landelijk gebied) ontwikkelt de RCE kennisdocumenten, kaders en handreikingen ten behoeve van een zorgvuldige omgang met ons cultureel erfgoed.

- **UNESCO Werelderfgoed Schokland en omgeving**

Om de impact van het hoogspanningstracé Diemen-Lelystad- Ens en dat van Vierverlaten-Ens op Unesco Werelderfgoed Schokland en omgeving te kunnen bepalen, is inmiddels een HIA (Heritage Impact Assessment) uitgevoerd. Op deze HIA is ook een aanvulling gedaan naar aanleiding van het nieuwe tracéalternatief. Hierbij is de eerder opgedane kennis voor de beoordeelde varianten van het traject Ens-Vierverlaten van belang. Het nieuwe tracé alternatief kan worden vergeleken met het eerder onderzochte [tracéalternatief 4 \(blauw\) langs A7/A6/N50 op 380 kV project Vierverlaten-Ens](#). Zie onderstaande afbeelding.

Overzichtskaart met tracéalternatief 4 blauw rondom het UNESCO werelderfgoed Schokland en omgeving

De verschillende alternatieven worden in de HIA beoordeeld op 2 kernkwaliteiten, namelijk

1. Impact op de unieke archeologische overblijfselen die getuigen van zich aanpassende prehistorische en (vroeg)historische bewoning in een natter wordende omgeving
2. Impact op het cultuurlandschap dat herinnert aan de eeuwige strijd tegen het water, met de inpoldering van de voormalige Zuiderzee als een van de grootste en meest visionaire prestaties

(uit het aanvullende HIA rapport)

Dit tracéalternatief ligt dicht bij werelderfgoed Schokland en verandert de grotendeels open noordelijke horizon, waar nu geen hoogspanningstracé loopt. Dit beperkt de beleving van de openheid. Daarnaast is er sprake van schaalverstoring; de hoogspanningslijn concurreert visueel met kenmerkende elementen zoals erven, boerderijen en erfbeplanting. De mogelijke kap van kenmerkende groenaanleg langs wegen en erven dient ook te worden meegewogen. Andere elementen van het cultuurlandschap blijven intact. Het effect is groot negatief.

Kernkwaliteit 1.

- Impact Integriteit

Het tracéalternatief 4 blauw bevindt zich buiten het werelderfgoed Schokland en omgeving. Vandaar dat er geen sprake is van aantasting van archeologische overblijfselen die behoren tot het werelderfgoed Schokland en omgeving. Er is geen sprake van aantasting van de integriteit. De beoordeling op de integriteit van het deze kernkwaliteit is neutraal.

- Impact Authenticiteit

Ook de authenticiteit van deze kernkwaliteit wordt vanwege de afwezigheid van archeologische overblijfselen die behoren bij het werelderfgoed Schokland en omgeving niet aangetast. Dat betekent echter niet dat er geen archeologische resten in het geding zijn; sommige archeologische resten binnen het werelderfgoed lopen door naar het gebied rondom Schokland en omgeving. In het plan-MER en later het project-MER wordt dit onderzocht. Het effect op de authenticiteit van deze kernkwaliteit is neutraal.

Kernkwaliteit 2.

- Impact Integriteit

Het plaatsen van een nieuw hoogspanningstracé heeft een beperkte impact op de openheid van het agrarische polderlandschap. Gezien het ruimtebeslag van de hoogspanningsmasten zal het effect op de fysieke ruimtelijke compleetheid van het open agrarische landschap beperkt zijn. Verder dient er bij dit tracéalternatief rekening te worden gehouden met de mogelijke kap van de kenmerkende groenaanleg. De compleetheid van de andere elementen behorend bij deze kernkwaliteit van werelderfgoed Schokland en omgeving worden niet aangetast. Het effect op de integriteit van het cultuurlandschap dat herinnert aan de eeuwige strijd tegen het water, met de inpoldering van de voormalige Zuiderzee als een van de grootste en meest visionaire prestaties van de mensheid in de twintigste eeuw wordt daarom als minimaal negatief beoordeeld.

- Impact Authenticiteit

Tracéalternatief 4 blauw betreft een nieuwe verbinding die zich relatief dicht bij het werelderfgoed Schokland en omgeving bevindt. De noordelijke horizon is hier grotendeels vrij van opgaande doorsnijdingen van hoogspanningslijnen en windturbines. Omdat hier in de huidige situatie nog geen hoogspanningstracé loopt, zal deze nieuwe toevoeging de horizon bepalen. Er is sprake van marginalisatie van het werelderfgoed: de beleving van de openheid van het agrarische landschap wordt beperkt aangetast. Bovendien leidt de opstelling van de nieuwe hoogspanningslijn tot schaalverstoring. De hoogspanningslijn is concurrerend met de opgaande elementen die behoren bij Schokland en omgeving zoals de erven en boerderijen met schuren en erfbeplanting. De beoordeling op de authenticiteit van deze kernkwaliteit is daarom groot negatief.

	Negatieve impact			Neutraal	Positieve impact		
Beoordeling	Groot	Gemiddeld	Minimaal	Neutraal	Minimaal	Gemiddeld	Groot
 De unieke archeologische overblijfselen die getuigen van zich aanpassende prehistorische en (vroeg)historische bewoning in een natier wordende omgeving							
Integriteit				Neutraal			
Authenticiteit				Neutraal			
 Het cultuurlandschap dat herinnert aan de eeuwige strijd tegen het water, met de inpoldering van de voormalige Zuiderzee als een van de grootste en meest visionaire prestaties van de mensheid in de twintigste eeuw							
Integriteit			Minimaal				
Authenticiteit	Groot						

Beoordelingstabel met daarin het effect op de integriteit en authenticiteit van de kernkwaliteiten van Schokland en omgeving voor trackalternatief 4 blauw

Verzonden: 5/14/2025 6:11:48 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Weegschaal

Huisnummer: 11

Postcode: 8531 NJ

Woonplaats: Lemmer

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens: college van BenW van de gemeente Lelystad

Organisatie: Gemeente Lelystad

Uw zienswijze/reactie:

Geachte heer/mevrouw,

Bijgevoegd vindt u de zienswijze van het college van B&W van de gemeente Lelystad op de concept-aanvulling-NRD van de hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

t. [REDACTED]

e. [REDACTED]

104790685_10798587_250513_-_Gem_Lelystad_-_Zienswijze_concept-aanvulling_NRD_380_kV_Diemen_-_Ens.pdf

Onderwerp	Zienswijze op concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens		
Portefeuillehouder		Openbaar	
Portefeuille			
Programma	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
Taakveld	8.1 Ruimtelijke ordening		
Aan Datum vergadering			
	College		
	13 mei 2025		
Steller			
Functie			
Bijlagen	Zienswijze concept-aanvulling NRD 380 kV hoogspanningstracé Diemen - Ens		

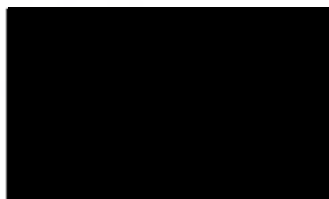
Integrale afstemming

Steller is verantwoordelijk voor integraliteit incl. duurzaamheid/ fin./jur./com-control en afgestemd met portefeuillehouder.

Voor akkoord:

Het college van de gemeente Lelystad

Namens deze de burgemeester,

A.E.H. Baltus

Voorgesteld besluit:

1. De bijgevoegde zienswijze in te dienen op de concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens
2. E.H. de Haan te machtigen om deze zienswijze namens het college van burgemeester en wethouders in te dienen bij het Bureau Energieprojecten van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van EZK.
3. De bijgevoegde informatie nota hierover aan de raad aan te bieden.

Inleiding:

Op 15 november 2023 is onze zienswijze op het 2e concept notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens verzonden. Uit de concept-MER en IEA blijkt dat het zeer onzeker is of het mogelijk is om met één van de onderzochte tracé-alternatieven hoogspanningsstation Ens te bereiken. Daarom wordt voorgesteld een nieuw tracé-alternatief door de Noordoostpolder te onderzoeken en te beoordelen. Dit nieuwe alternatief wordt beschreven in de 'concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens' van maart 2025.

Het nieuw te onderzoeken tracé naar en in de Noordoostpolder kan van invloed zijn op de ontwikkeling van de Lelylijn. Daarnaast is het niet in lijn met het voorkeustracé in eerder uitgebrachte regioadvies. Met deze zienswijze wordt daarom gevraagd bij de verdere uitwerking een beperkende invloed op de ontwikkeling van de Lelylijn te voorkomen en wordt benadrukt dat het regioadvies voor Lelystad onverminderd het voorkeustracé blijft.

Argumenten:

1. De bijgevoegde zienswijze in te dienen op de concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens
2. E.H. de Haan te machtigen om deze zienswijze in te dienen bij de RVO
3. Een informatienota hierover naar de raad te sturen.

1.1 De belangen van Lelystad worden middels deze zienswijze bekend gemaakt aan het Rijk en Tennet

De specifieke opgaven van Lelystad (Lelystad Next Level) vragen bijzondere aandacht bij het Rijk. Op die basis werkt de gemeente Lelystad momenteel hard samen met partners, waaronder het Rijk, aan de aantrekkelijkheid en groei van de stad om beter in balans te komen in o.a. infrastructuur, voorzieningenniveau en een evenwichtigere bevolkingssamenstelling. In de vorige zienswijze is dit verder toegelicht.

In deze zienswijze wordt (het belang van!) de ontwikkeling van de Lelylijn genoemd en dat deze door het nieuw te onderzoeken tracé niet mag worden beperkt. Ook wordt opgemerkt dat eventuele kosten die in de toekomst gemaakt moeten worden om de Lelylijn te ontwikkelen maar die voorvloeien uit het nieuwe tracé, niet ten laste van het budget van de Lelylijn mogen komen. Ook dat is een beperking van de ontwikkeling.

1.2 Omdat het nieuw voorgestelde tracé afwijkt van het noordelijke deel van het regioadvies, wordt in de zienswijze benadrukt dat het regioadvies met het daarbij behorende voorkeustracé, nog altijd de voorkeur heeft.

2.1 Het Rijk hanteert een digitaal systeem om zienswijzen in te dienen, daarom moet iemand gemachtigd worden om het namens het college in dit digitale systeem aan te leveren

3.1 Met de informatienota brengen wij de raad op de hoogte over de ingediende zienswijze.

Aangezien er geen sprake is van een fundamentele wijziging ten opzichte van het eerder uitgebrachte regio-advies, is er geen besluitvorming door de raad nodig. Wel moet de raad over deze stap worden geïnformeerd.

Kantttekeningen:

- 1.1 We dienen een zienswijze in. Dit is een belangrijke formele stap, maar niet voldoende. Het blijft belangrijk om nauw betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van de tracé bepaling om maximale invloed uit te kunnen oefenen.*

Financiën:

Niet van toepassing

Vervolg:

Na besluitvorming door het college zal de zienswijze ingediend worden bij het Rijk. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De definitieve aanvulling op de NRD wordt naar verwachting binnen

enkele maanden na 15 mei 2025 vastgesteld. Daarbij wordt aangegeven hoe met de zienswijzen rekening is gehouden.

Perssamenvatting:

Op 15 november 2023 is onze zienswijze op het 2e concept notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens verzonden. Uit de concept-MER en IEA blijkt dat het zeer onzeker is of het mogelijk is om met één van de onderzochte tracé-alternatieven hoogspanningsstation Ens te bereiken. Daarom wordt voorgesteld een nieuw tracé-alternatief door de Noordoostpolder te onderzoeken en te beoordelen. Dit nieuwe alternatief wordt beschreven in de 'concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens' van maart 2025.

ValidSign - bewijsdocument

Transactie ID:

ID: [redacted]
Naam: Zienswijze concept aanvulling NRD 380 kV Diemen-
Ens
Gemaakt: 2025-mei-14 15:43:24 (GMT+02:00) CEST
Voltooid: 2025-mei-14 15:47:02 (GMT+02:00) CEST
Bewijsdocument gegenereerd: 2025-mei-14 15:47:04 (GMT+02:00) CEST
Status Voltooid

Verzender:

Naam: [redacted]
[redacted]

Documenten:

Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- 3 pagina's
aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens
ValidSign - bewijsdocument 2 pagina's

Ontvangers:

Naam: [redacted]
E-mail [redacted]
Rol: [redacted]
ID: [redacted]
Naam: [redacted]
E-mail [redacted]
Rol: [redacted]
ID: [redacted]
Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- 1 accepteren
aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens

Audit trail:

Datum en tijd	Ontvanger	Actie	Document	IP	Andere
2025-mei-14 15:46:58 (GMT+02:00) CEST	[redacted]	Inloggen	N.v.t.	[redacted]	

2025-mei-14 15:46:58 (GMT+02:00) CEST		Ondertekeningssie voor	N.v.t.		Ondertekeningssie voor ontvanger:
2025-mei-14 15:47:01 (GMT+02:00) CEST		Weergeven	Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens		
2025-mei-14 15:47:02 (GMT+02:00) CEST		Accepteren	Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens		Goedkeuring:
2025-mei-14 15:47:02 (GMT+02:00) CEST		Bevestigen	Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens		
2025-mei-14 15:47:03 (GMT+02:00) CEST		Weergeven	Akkoord Machtiging via VB zienswijze concpet- aanvulling NRD 380 kV Diemen - Ens		

Bureau Energieprojecten van de Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland (RVO)

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending 14 mei 2025
behandeld door [REDACTED]	doorkiesnummer	bijlagen 0	dossiernummer

onderwerp

Zienswijze concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en
Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens

Geachte heer/mevrouw,

Op 15 november 2023 verzonden wij u onze zienswijze op uw 2e conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen – Ens. Uit de concept-MER en IEA blijkt dat het zeer onzeker is of het mogelijk is om met één van de onderzochte tracé-alternatieven hoogspanningsstation Ens te bereiken. Daarom stelt u voor om een nieuw tracé-alternatief door de Noordoostpolder te onderzoeken en te beoordelen. Dit nieuwe alternatief wordt beschreven in de 'concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens' van maart 2025.

De gemeente Lelystad maakt ook nu gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen over het te onderzoeken tracé vanuit het belang van onze gemeente. Daarnaast willen wij ook nu weer aandacht vragen voor een blijvend goede samenwerking met ons. Wij denken graag op een constructieve manier mee over hoe het nieuwe tracé door Flevoland kan worden geleid en waar een nieuw onderstation in de omgeving van Lelystad kan worden gerealiseerd. De noodzaak voor het verbeteren van het energienetwerk is voor ons net zo wezenlijk als voor u.

Voorkom een beperking op de ontwikkeling van de Lelylijn

Wij zijn van mening dat de realisatie van de hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Ens de ontwikkeling van de Lelylijn niet mag beperken. In de 'concept-aanvulling Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens' van maart 2025 wordt gesproken over een afstand tussen de Lelylijn en de nieuwe hoogspanningsverbinding in verband met de interveniërende (energetische) effecten. Deze afstand zou maximaal 700 meter zijn. Dit zou dan de maximale afstand tussen beide verbindingen zonder technische maatregelen zijn. Met het nemen van technische maatregelen kan de tussenafstand mogelijk worden teruggebracht tot maximaal 100 meter. Omdat de exacte afstand nog niet bekend is, wordt uitgegaan van de maximale afstand, in de wetenschap dat deze afstand kan worden beperkt.

1. Wij vragen u om in uw onderzoek nadrukkelijk mee te nemen dat het toekomstige tracé niet de ontwikkeling van de Lelylijn beperkt of nadelig beïnvloedt. Daarmee bedoelen we zowel een beperking in tracémogelijkheden voor de Lelylijn als een beperking in budgettaire zin. Met het laatste wordt met vooral bedoeld dat keuzes in het heden (met betrekking tot de hoogspanningsverbinding), niet zouden mogen leiden tot extra kosten in de toekomst (die ten laste komen van het budget van de Lelylijn). De financiële druk op de Lelylijn is onlangs door het genomen Kabinetsbesluit over de Voorjaarsnota alleen maar groter geworden.
2. U geeft in de concept-aanvulling NRD aan dat technische maatregelen op locaties en delen van het tracé kunnen leiden tot een kleinere tussenafstand tussen de Lelylijn en de hoogspanningsverbinding. Wij vragen u daarom dan ook om deze maatregelen nu al in uw onderzoek en vervolgens realisatie mee te nemen.

Het regioadvies blijft voor ons onveranderd

In het nieuw te onderzoeken tracé loopt de oversteek van het hoogspanningsstation Lelystad naar de Noordoostpolder via de Ketelbrug. Dit wijkt af van het voorkeurstracé dat in het regioadvies is genoemd. We merken daarom op dat ons uitgangspunt is en blijft, dat wij achter 'Het regioadvies Flevoland 380kV Diemen-Lelystad-Ens' staan. Hierin staat dat de regio voor het noordelijke deel een voorkeur heeft voor het tracé over de Hanzeplaat. Dit standpunt is ook benadrukt tijdens het bestuurlijk overleg van 7 maart 2025 tussen het ministerie van Klimaat en Groene Groei, TenneT en de medeoverheden.

Dit voorkeurstracé loopt in het zuidelijke deel van Flevoland deels via het 'gele tracé' vanuit Almere via de Hogeveert. Wij willen u voor de volledigheid ons standpunt meegeven dat de effecten van het te onderzoeken nieuwe tracéalternatief (rondom Schokland), geen consequenties mogen hebben voor het totale voorkeurstracé van de regio (gele tracé) tussen Diemen en Ens.

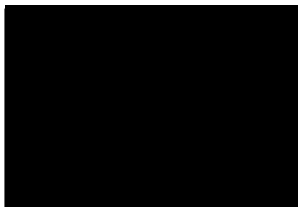
Tot slot

We onderschrijven het belang van een goede energievoorziening in Nederland. En begrijpen dat hiervoor een uitbreiding nodig is van het landelijk netwerk om ook in de toekomst voldoende in energie te kunnen voorzien. Uiteindelijk heeft ook Lelystad hier baat bij. Zoals genoemd heeft nieuw te onderzoeken tracé naar en in de Noordoostpolder invloed op de ontwikkeling van de Lelylijn. En ook daar heeft Lelystad baat bij. We vragen u bij de verdere uitwerking rekening te houden met in deze zienswijze genoemde aspecten en onze voorkeur.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Lelystad,

de locosecretaris,

Verzonden: 5/15/2025 12:20:45 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

De Hoogspanningslijn staat ingetekend over een aantal percelen van [REDACTED].

Betreft de kavels [REDACTED] en [REDACTED] gelegen aan de [REDACTED] te [REDACTED] en [REDACTED] gelegen aan [REDACTED].

Deze kavels liggen ook in de strategische zone voor de Lelylijn. En de kavels [REDACTED] en [REDACTED] hebben mogelijk een toekomstige bestemming voor industrie.

Aangezien de lijn over de volle lengte gaat van onze kavels, wordt bewerkbaarheid van deze kavels zwaar gehinderd.

Deze hinder voor bewerkbaarheid kavels en beperken voor uitbreiding industrie, geeft een fors waarde drukkend effect op het volledige eigendom van [REDACTED] en niet alleen voor de oppervlakte waarop de masten komen te staan.

De oorspronkelijke lijn, zoals reeds door u is benoemd van Ens onder Schokland langs kan worden vervangen al dan niet worden uitgebreid. Ook worden huidige lijnen voor o.a. uitbreiding van het net via bermen en grond van de overheid zelf gerealiseerd. Zie ook Liander in relatie de Nagelerweg.

Voor een mondelinge toelichting zijn wij uiteraard bereid.

Hoogachtend,

[REDACTED]
[REDACTED]

Verzonden: 5/15/2025 3:28:13 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

LS, ik stuur deze reactie namens ons [REDACTED]. De aangegeven corridor voor het nieuwe onderzoeksalternatief ten noorden van Schokland loopt over de percelen van ons bedrijf (zie plattegrond in de bijlage). We voorzien dat dit nieuwe tracé grote negatieve (ecologische) impact zou hebben, vanwege de bijzondere natuur- en landschapswaarde die wij op ons bedrijf hebben gecreëerd. We zijn daarom sterk tegen de komst van een hoogspanningsverbinding op dit tracé en zullen alles in werking stellen om een hoogspanningsverbinding over onze percelen tegen te houden. We vragen met klem dat specifieke gebiedskennis van onze percelen, de belangen van ons bedrijf en de negatieve impact van een hoogspanningsverbinding hierop meegenomen worden in de beoordeling van het extra onderzoekalternatief.

Onze zorgen komen hierop neer:

1. Op onze percelen investeren we al meer dan 30 jaar in biodiversiteit, bodemkwaliteit en landschap. Dat doen we op allerlei manieren: verhogen van organische stofgehalte, gebruik van enkel plantaardige bemesting, minimale bodemverstoring m.b.v. aangepast machinepark, aanleg van een voedselbos, strokenteelt, ecologisch beheer van slootkanten, inzaaien van kruidenrijke akkerranden, aanleg van houtwallen en landschapselementen, enzovoorts.
2. Deze investeringen beginnen juist nu hun vruchten af te werpen: op ons bedrijf nemen we een verhoogde biodiversiteit waar t.o.v. omliggende percelen, zowel op het gebied van insecten, vogels, bodemleven, zoogdieren. Onder andere de Rode Lijst soorten veldleeuwerik, gele kwikstaart, tapuit en haas worden op onze percelen vaak gezien. De bodem is in staat om snel water op te nemen en lang vast te houden, wat weerbaarheid geeft bij extreme weersomstandigheden. Houtwallen, bloemrijke akkerranden en voedselbos zorgen voor landschapsverfraaiing en verhoogd woon- en werkplezier. We werken mee aan onderzoeksprogramma's o.a. Cropmix (WUR) en BIMAG (Vlinderstichting); deze onderzoeken bevestigen de grote biodiversiteitswaarde van ons bedrijf.
3. Aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding over onze percelen zou (een deel van) onze inspanningen voor biodiversiteit, bodem en landschap teniet doen. Zowel tijdelijk (afname van de bodemkwaliteit tijdens aanlegwerkzaamheden) als permanent omdat hoogspanningsmasten ruimte innemen, aanwezige kwetsbare soorten verstoren en zichtlijnen onderbreken. Kans op draadslachtoffers van beschermde vogelsoorten is groot, omdat deze relatief talrijk op onze percelen aanwezig zijn. Op onze percelen staan meerdere houtopstanden die in het verder open landschap van de Noordoostpolder, belangrijk habitat vormen voor dieren en insecten (zie plattegrond in de bijlage). Dit habitat mag niet verloren gaan door de komst van een hoogspanningsverbinding.

4. Ook negatieve impact op arbeidsomstandigheden is niet ondenkbaar. Op ons biologisch akkerbouwbedrijf zijn we in het seizoen afhankelijk van veel handmatige arbeid (onkruid wieden, oogsten). De hele dag op de akker werken terwijl boven je hoofd de wind langs de kabels fluit is geen pretje, over de onbekende impact van magneetvelden op gezondheid nog te zwijgen.

5. Ten slotte willen we aangeven dat we op het punt staan om extra boomstroken aan te leggen over alle akkerbouwpercelen (agroforestry). Dit is een grote economische investering voor de zeer lange termijn. Met deze stap steken we ons nek uit, want er is nog veel onbekend over deze landbouwmethode. We helpen hiermee om provinciale en landelijke beleidsdoelen (Bossenstrategie, Groenblauwe dooradering) te behalen en kunnen ervaring opdoen waarmee ook andere agrariërs geholpen worden. Met de mogelijke komst van een hoogspanningsverbinding over onze percelen, zijn we bang dat we een deel van deze investering voor niets zullen doen. Omdat de bomen er nog niet staan, is dit effect nu nog niet zichtbaar, maar hierbij willen we er vast voor waarschuwen.

6. In het vastgestelde NRD, hoofdstuk 4, wordt de methodiek van het MER uitgelegd. Bodem, water, natuur, landschap en gezondheid zijn thema's waar wel onderzoek naar gedaan wordt, maar veelal op basis van bureauonderzoek en GIS-analyses. Bovendien wordt in het onderdeel Natuur nadruk gelegd op Natura2000 en NNN gebieden. Wij maken ons zorgen dat de ecologische waarde die wij op ons agrarisch land hebben gerealiseerd, over het hoofd gezien wordt.

Concreet vragen we dat het unieke karakter van ons bedrijf en specifieke kennis over onze percelen plus eventuele effecten hierop van een hoogspanningsverbinding meegenomen worden in de beoordeling van het extra onderzoeksalternatief. Wij voorzien grote negatieve impact en zijn sterk tegen dit nieuwe tracé. In de bijlage bij deze zienswijze is een plattegrond van ons bedrijf t.o.v. de nieuwe corridor te vinden, plus een aantal foto's van natuurfotograaf Martijn de Jonge die genomen zijn op ons bedrijf, om een beeld te geven van het unieke stuk landschap dat bedreigd wordt door deze alternatieve route.

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

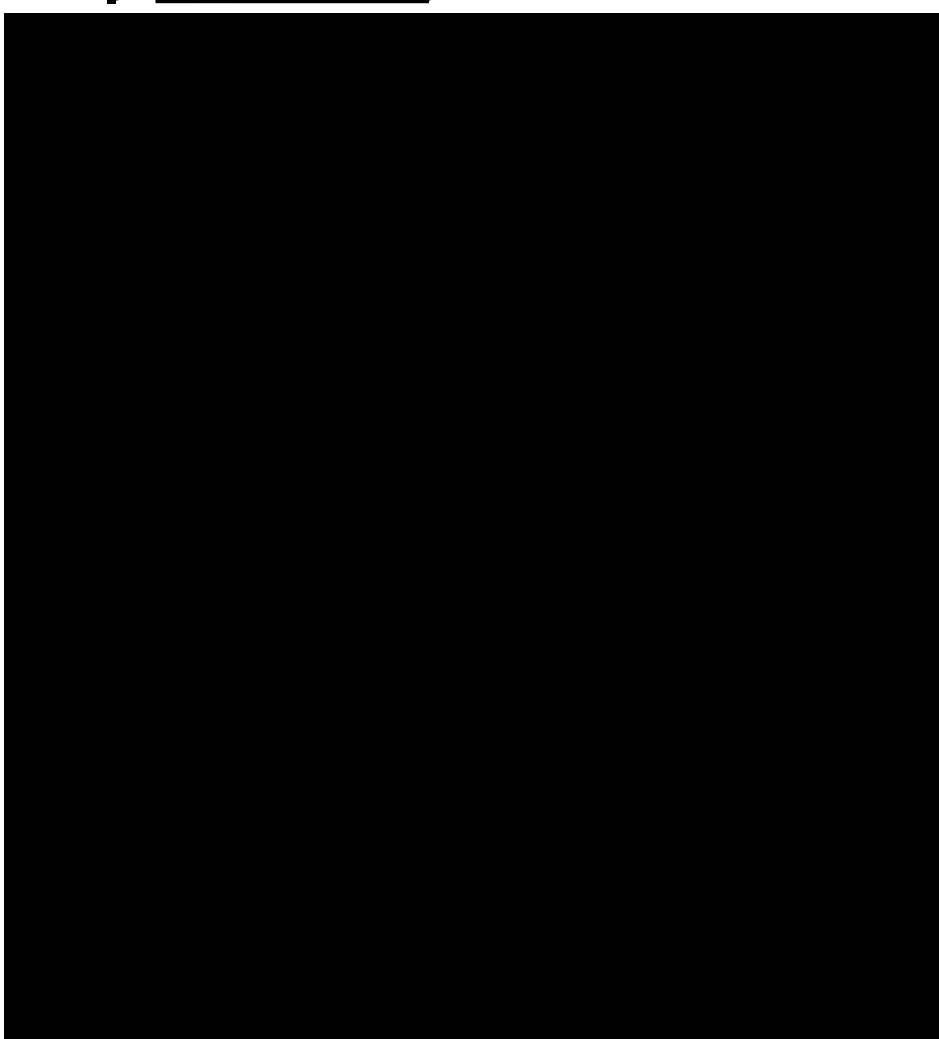
104801654_10800542_Bijlage_zienswijze [REDACTED].pdf

Bijlage bij de zienswijze van [REDACTED], namens [REDACTED],
op het alternatieve onderzoekstracé ten noorden van Schokland, voor de geplande
hoogspanningsverbinding Diemen-Ens

In deze vindt u een plattegrond van ons bedrijf t.o.v. de nieuwe corridor, plus een aantal foto's
van natuurfotograaf [REDACTED] die genomen zijn op ons bedrijf. Hiermee geven we alvast
een beeld van de landschappelijke waarde en natuurwaarde die wij dankzij jarenlange
investerings hebben gecreëerd en die onder druk zouden komen te staan bij de aanleg van een
hoogspanningsverbinding volgens deze alternatieve route.

1. Plattegrond percelen [REDACTED], t.o.v. corridor alternatieve route met daarop
bestaande houtopstanden aangegeven:

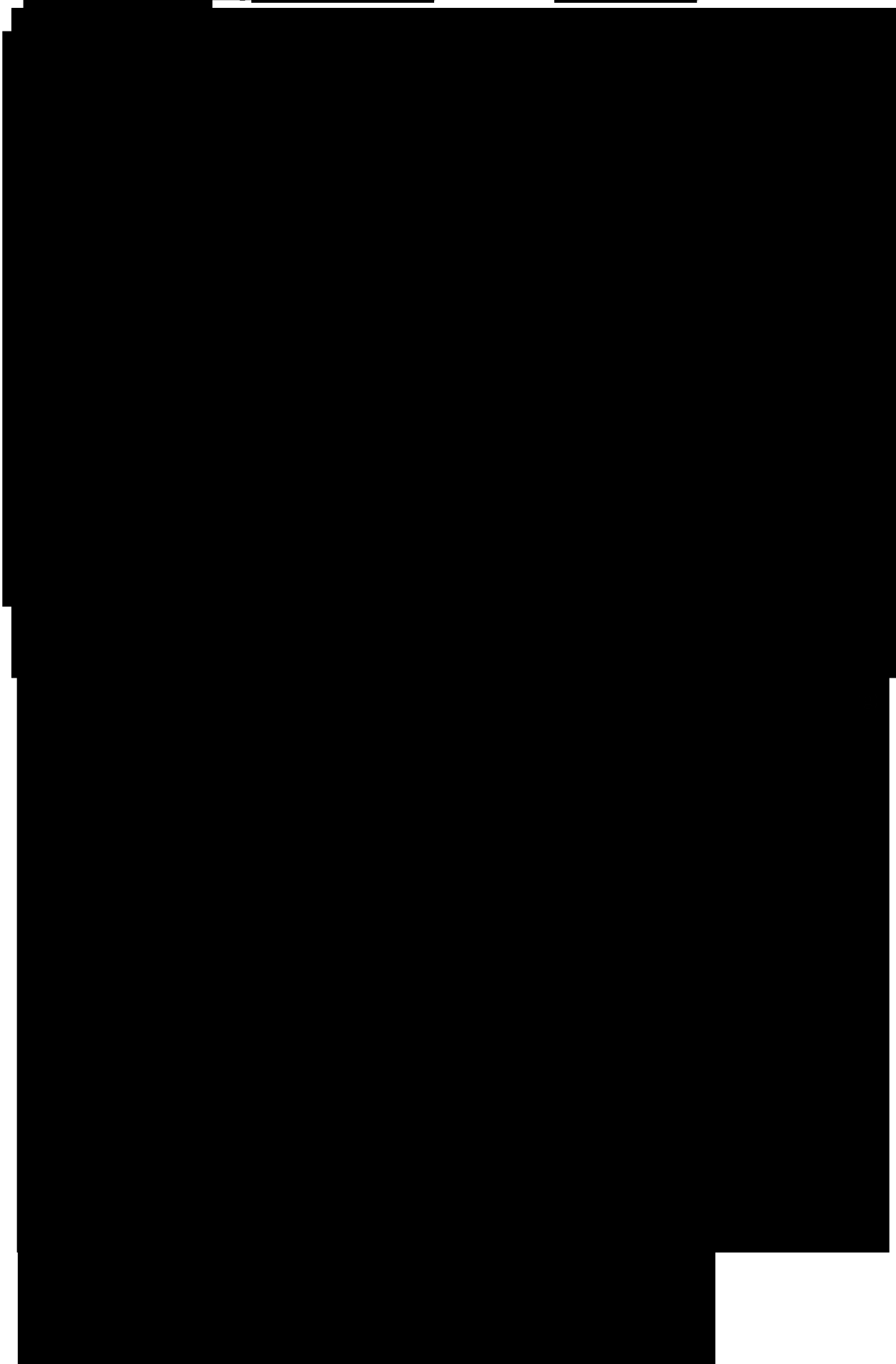
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Adres [REDACTED]

Bron: [https://ten.projectatlas.app/diemen-ens/corridoralternatieven?map=\[REDACTED\]](https://ten.projectatlas.app/diemen-ens/corridoralternatieven?map=[REDACTED])

2. Luchtfoto [REDACTED], met daarop stroken [REDACTED] selbos en houtwallen. Foto
genomen rict [REDACTED] Fotocredits: [REDACTED]

4. Als biologisch bedrijf zijn we in grote mate afhankelijk van seizoensarbeid; het unieke karakter van ons bedrijf verkplezier maakt het voldoende

5. Diverse be [redacted] en zijn aanwezig op [redacted] o.a. tapuit en haas.

Fotocredits: [redacted] [redacted]

Verzonden: 5/15/2025 7:03:05 PM

Onderwerp:

Project: Hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen, Lelystad en Ens - concept-aanvulling-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Uw zienswijze/reactie:

zie bijlage

104805306_10801146_Zienswijze_alternatief_tracé_hoogspanningsverbinding_380kV.docx

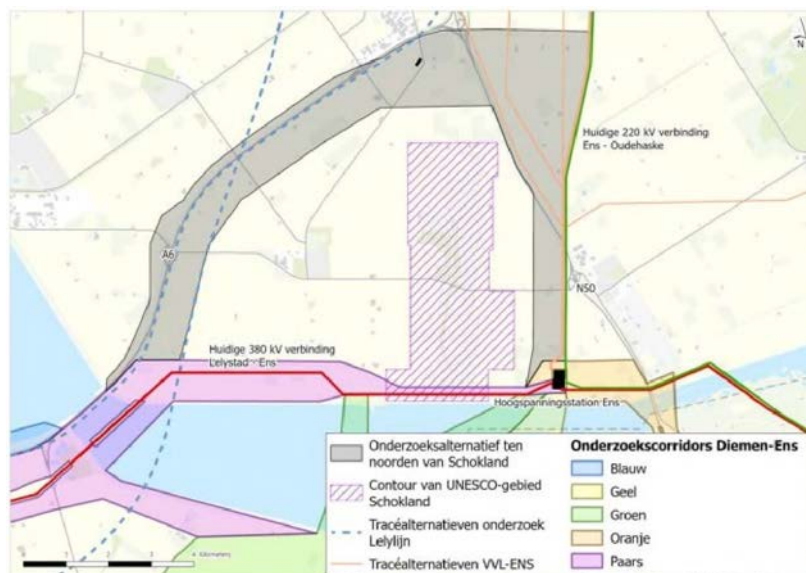
Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt HSV 380 kV Diemen, Lelystad en Ens – concept-aanvulling NRD
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Betreft: zienswijze op ‘Concept Aanvulling op de Notie Reikwijdte en Detailniveau’ 380 kV-hoogspanningsverbinding Diemen - Ens

Geachte heer/mevrouw,

heeft kennisgenomen van de aanvulling op de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspannings-stations Diemen en Ens zoals deze tot en met 15 mei 2025 ter inzage is gelegd.

Ook hebben wij kennisgenomen van de informatiebijeenkomst door TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei aan de gemeenteraad van Noordoostpolder op 7 april 2025. Het baart ons ernstig zorgen dat het alternatief te onderzoeken tracé met stevige impact voor de agrarische sector een serieus alternatief lijkt te zijn. De aanvulling geeft ons dan ook aanleiding om een zienswijze in te dienen.

De effecten op landbouw zijn in het onderzoek buiten beschouwing gelaten

Er is onderzoek uitgevoerd op het gebied van milieu, techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving en (maatschappelijke) kosten. In een gebied als Noordoostpolder met een grote agrarische sector is het van belang dat de effecten op de sector bij gebruik van landbouwgrond worden meegenomen in het onderzoek. Zeker nu het alternatief te onderzoeken tracé door een veel groter gebied in Noordoostpolder loopt.

De agrarische sector is sterk verbonden met de landschappelijke kernwaarden en beschermde aangezicht van Noordoostpolder

Noordoostpolder is door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangewezen als 'wederopbouwgebied' met bijbehorende bescherming van kernkwaliteiten. Dit zijn de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het alternatieve tracé leidt tot 'horizonvervuiling' en is daarmee in strijd met behoud van deze landschappelijke kernwaarden in Noordoostpolder.

Er is sprake van significante negatieve effecten bij de komst van een hoogspanningsverbinding voor de bedrijfsvoering van agrariërs

Te denken valt onder andere aan:

- 1) Beperkingen bij het beregenen bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 30 meter;
- 2) Beperkingen gaan gelden voor professioneel drone gebruik bij en onder de hoogspanningsverbinding van weerszijden 50 meter (dit kan tevens door TenneT tot *no fly zone* uitgebreid worden);
- 3) Beperkingen voor precisielandbouw door magnetische velden rondom machines van weerszijden 65 meter;
- 4) GPS-storingen.

Het is onduidelijk hoe deze negatieve effecten worden meegewogen en/of gecompenseerd.

Kies voor het minst bezwaarlijke tracé met ondergrondse aanlegmethode

Negatieve effecten kunnen worden beperkt door te kiezen voor het tracé met ondergrondse aanlegmethode langs het zuiden van Schokland. We pleiten er dan ook voor dit tracé goed te onderzoeken. Wanneer kabels en leidingen onder de grond komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs fors minder hinder dan wanneer er bovengronds gewerkt wordt. Veel nieuwe 150 kV-hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al ondergronds en datzelfde willen we ook graag zien voor (delen van) deze 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien uw terugkoppeling is dat het ondergronds aanleggen van deze 380 kV-hoogspanningsverbinding op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen wij ons hieraan conformeren.

Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

Het alternatief te onderzoeken tracé loopt dwars door agrarische percelen, dus sector speelt een cruciale rol. Het heeft consequenties dat er helaas opnieuw hoogwaardige landbouwgrond verloren gaat. Juist in Noordoostpolder dienen we zorgvuldig om te gaan met schaarse landbouwgronden. Alleen dan kunnen maatschappelijke doelen gerealiseerd blijven.

Grondeigenaren binnen het nieuw aangewezen tracé zijn niet persoonlijk geïnformeerd

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe hoogspanningsverbinding verwelkomt, omdat dit altijd overlast geeft tot de uitvoering van de bedrijfsvoering. Wij verbazen ons er daarom over dat tijdens de voorgaande fasen (waaronder de aanwijzing van de eerdere voorkeurstracés) de doelgroep van betrokken grondeigenaren in het nieuw te onderzoeken alternatieve tracé niet is geïnformeerd. Betrokken agrariërs zijn ditmaal slechts per brief geïnformeerd. Door niet actief in gesprek te gaan agrariërs en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied van het nieuwe tracé, is geen goed beeld neergezet van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied.

Oproep voor actieve communicatie met individuele grondeigenaren bij voorkeursalternatief

Indien het voorkeursalternatief is gekozen willen we met klem vragen de individuele grondeigenaren mee te laten denken over de plaatsing van mastpalen op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een paal moet

komen te staan veel hinder, schade en zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van mastpalen dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Trots op de agrarische sector

Resumerend zijn wij van mening dat we in Noordoostpolder trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze hoogspanningsverbinding.

Namens [REDACTED]

[REDACTED]